

IPN PROJEKT POSPOLU

Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi

 Souhrnná závěrečná zpráva

1 ÚVOD

Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/4.1.00/33.0015
Název projektu:	POSPOLU - Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi
Příjemce podpory: Partner:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy Národní ústav pro vzdělávání (celým názvem Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků)
Prioritní osy:	7.4a (Systémový rámec počátečního vzdělávání, výzva 33)
Realizace:	7. 12. 2012 až 31. 10. 2015

Představujeme Vám materiál, ve kterém v souhrnu najdete ve zkratce vše, co realizoval projekt POSPOLU v letech 2012 až 2015. Pokud máte zájem o výstupy projektu, jsou dostupné na webových stránkách <http://pospolu.rvp.cz/> a <http://www.nuv.cz/pospolu>.

manažeři projektu

Mgr. Petr Naske a Ing. Taťána Vencovská

1...Úvod	2	
2...Cíle projektu a jejich naplňování		4
2.1	Analýza stavu spolupráce – vstupní šetření ve školách a u zaměstnavatelů (KA3)	4
2.2	Modely spolupráce (KA1)	5
	2.2.1 Obecné modely	5
	2.2.2 Aplikované modely - Náměty ke spolupráci škol a zaměstnavatelů	6
2.3	Workshopy (KA1)	7
2.4	Případové studie (KA1)	8
2.5	Plán spolupráce – dodatek k ŠVP (KA1)	9
2.6	Ověřování modelů spolupráce škol a zaměstnavatelů (KA1)	11
	2.6.1 Cíle ověřování	11
	2.6.2 Pilotáž modelů spolupráce škol a zaměstnavatelů	11
	2.6.3 Monitoring modelů spolupráce škol a zaměstnavatelů	11
	2.6.4 Sběr informací o vlastním modelu spolupráce	12
	2.6.5 Osvědčené principy partnerství	12
2.7	Další aktivity projektu realizované v prodloužení projektu	12
	2.7.1 Regionální setkání zástupců škol a firem	12
	2.7.2 Sledování realizace odborné praxe	13
	2.7.3 Sledování realizace profilové části maturitní zkoušky	13
	2.7.4 Sledování realizace praktické zkoušky podle JZZZ	13
2.8	ECVET v POSPOLU	13
2.9	EQAVET v POSPOLU	14
2.10	Metodické publikace	15
	2.10.1 Ediční řady	15
2.11	Vzdělávání v regionech (KA2)	22
	2.11.1 Kurzy pro pedagogické pracovníky	22
	2.11.2 Vzdělávání pro pedagogické pracovníky a zástupce firem	23
	2.11.3 Semináře pro zaměstnavatele a zřizovatele škol	23
	2.11.4 Pilotní ověření kurzů Instruktor a Odborník z praxe	23
2.12	Komunikační platforma - Modul Pospolu a Modul Burza (KA3)	24
2.13	Studie a návrhy opatření (KA3)	25
	2.13.1 Koncepční studie s prvky duálního systému	25
	2.13.2 Rozpracování návrhů opatření	27
	2.13.3 Zpracování příkladů dobré praxe	27
2.14	Průvodce firmy k navázání spolupráce se školou (KA3)	27
2.15	Analýza kapacity firem pro praktickou výuku (KA3)	27
2.16	Analýza projektů IPO/GG OP VK (KA3)	28
2.17	Závěrečná konference projektu (KA3)	28
2.18	Externí evaluace projektu (KA3)	28
2.19	Financování vybraných aktivit projektu	29
2.20	Přehled indikátorů a výstupů	30
3...Zajištění publicity		32
3.1	Webové stránky projektu	32
3.2	Zpravodaj projektu Pospolu	32
3.3	Novinky projektu Pospolu	32
3.4	Příspěvky o Pospolu v médiích	32
3.5	Cena Pospolu pro instruktory ve firmě	33
3.6	Šíření publicity v rámci škol zapojených do ověřování spolupráce	33
3.7	Plánovací kalendář pro školy a zaměstnavatele	33
4...Závěr		33

2 CÍLE PROJEKTU A JEJICH NAPLŇOVÁNÍ

Cílem projektu byla podpora spolupráce SOŠ, SOU a firem pro vyšší kvalitu odborného vzdělávání včetně pilotního ověření modelů spolupráce v technických oborech s využitím prvků ECVET.

Podpora spolupráce byla realizována ve dvou rovinách, na úrovni škol a na úrovni celého systému. Na rovinu práce se školami, ověřování modelů spolupráce, jejich tvorbu a tvorbu dalších podpůrných materiálů se zaměřila zejména klíčová aktivita KA1. Klíčová aktivita KA3 se soustředila na analýzy, sběr podnětů a přípravu výstupní koncepční studie včetně návrhů opatření, diseminaci výstupů a evaluaci.

Jednotlivé cíle projektu byly realizovány v těchto podcílech:

- a) plošné a podrobné zmapování současné spolupráce středních odborných škol a středních odborných učilišť a firem - definování případných bariér a návrh opatření k jejich eliminaci;
- b) vytvoření modelů spolupráce středních odborných škol a firem včetně jejich aplikací pro všechny skupiny oborů vzdělání;
- c) pilotní ověření vybraných aplikací;
- d) zavedení motivačních a aktivizačních prvků do stávajícího odborného vzdělávání se zaměřením na technické obory, které podpoří vytvoření úzkých vztahů mezi žáky škol a jejich budoucími zaměstnavateli a povedou ke zvýšení atraktivity technických oborů a zaměstnatelnosti absolventů;
- e) zajištění kvality - uplatnění principů výsledků učení a jejich ověření;
- f) podpora tradice českého odborného vzdělávání, popularizace technického vzdělávání založená na vlastní zkušenosti žáků;
- g) návrh legislativních opatření pro zajištění spolupráce škol a firem.

Podcíle byly řešeny klíčovými aktivitami (dále KA) následovně:

- cíl a) – aktivita Vstupní analýzy, koncepční studie (součást KA3)
- cíl b) – aktivita Obecné modely a aplikované modely spolupráce (součást KA1); komunikace s cílovou skupinou v aktivitě Vzdělávání v regionech (součást KA2)
- cíl c) – aktivita Pilotní ověření a monitoring spolupráce škol a firem (součást KA1)
- cíl d) – aktivita Metodické publikace a aplikované modely (workshopy), závěrečná konference a další (součástí KA1, KA3 a publicity projektu)
- cíl e) – součást pilotáže, monitoringu, vzdělávání i koncepčních prací (ECVET, EQAVET v KA1, KA2 i KA3)
- cíl f) – aktivity publicity projektu, zapojení projektu do kampaně Rok průmyslu a technického vzdělávání a vzdělávací akce v KA2
- cíl g) – aktivita v rámci KA3 (Analýzy a doporučení)

V následujících kapitolách najdete postupně dílčí aktivitu projektu a popis jejího přínosu pro řešení projektu jako celku.

2.1 ANALÝZA STAVU SPOLUPRÁCE – VSTUPNÍ ŠETŘENÍ VE ŠKOLÁCH A U ZAMĚSTNAVATELŮ (KA3)

Cílem vstupního analytického šetření bylo podrobné zmapování současného stavu a forem spolupráce středních a vyšších odborných škol a zaměstnavatelů v oblasti odborné přípravy žáků v reálném pracovním prostředí. Tato aktivita byla realizována dodavatelsky formou veřejné zakázky. Záměrem bylo získat informace potřebné pro sestavení návrhu nezbytných legislativních opatření a systémových změn s cílem optimalizovat podmínky pro spolupráci škol se zaměstnavateli a zvýšit kvalitu odborné přípravy žáků v reálném pracovním prostředí.

V roce 2013 došlo ve výběrovém řízení k výběru dodavatele (TREXIMA a jeho subdodavatelé). V úzké spolupráci s dodavatelem a průběžnými konzultacemi s věcně příslušným oddělením (O211 MŠMT) probíhala příprava plošného šetření ve středních školách a u vybraných zaměstnavatelů. Propagace šetření byla zajišťována prezentací aktivity na Asociaci krajů v ČR a dále přímým dopisem MŠMT na všechny krajské úřady v ČR a jejich školské odbory. Podrobnější představu o problematice spolupráce škol a zaměstnavatelů řešitelský tým získal také ze sady hloubkových rozhovorů, které

Dodavatel v rámci plnění smlouvy provedl. Výstupem vstupního analytického šetření je 6 výstupů (označeno jako souhrnná vstupní analytická studie):

- plošné dotazníkové šetření ve všech středních a vyšších odborných školách v ČR zařazených do rejstříku škol a školských zařízení;
- výběrové dotazníkové šetření zaměstnavatelů s více než 20 zaměstnanci;
- (3-4) hloubkové rozhovory se zástupci 30 škol a 30 zaměstnavatelů vybraných na základě výsledků dotazníkových šetření (dvě dílčí zprávy);
- (5) srovnávací analýza systémů odborného vzdělávání v Evropě a ve světě s důrazem na analýzu vzdělávacích systémů využívajících duálního vzdělávání;
- (6) sekundární analýza výstupů z výběrových šetření zaměstnavatelů, která NÚV/NÚOV realizoval v období 2004–2012.

Na základě požadavku věcně příslušného oddělení byla data ze vstupního šetření podrobena analytickému zkoumání pracovníků projektů a byly vytvořeny dílčí analytické zprávy. Cílem bylo zejména popsat detailněji míru reprezentativity šetření u vybraných skupin oborů vzdělávání. Dále se výstupy šetření staly podkladem pro výstupní koncepční studii Nové prvky duálního odborného vzdělávání podporující spolupráci škol a firem. Šetření také přispělo k nasměrování při dotazníkovém šetření mezi pilotovanými a monitorovanými partnerstvími v rámci popisu vlastních modelů spolupráce škol a firem zapojených v projektu a následně také při tvorbě návrhu systémových opatření.

odkaz: <http://www.nuv.cz/pospolu/setreni-a-analyzy>

2.2 MODELÝ SPOLUPRÁCE (KA1)

2.2.1 Obecné modely

Obecné modely shrnují náměty pro spolupráci škol a zaměstnavatelů¹, které jsou společné oborům vzdělání dané kategorie dosaženého vzdělání (H, M, L0).

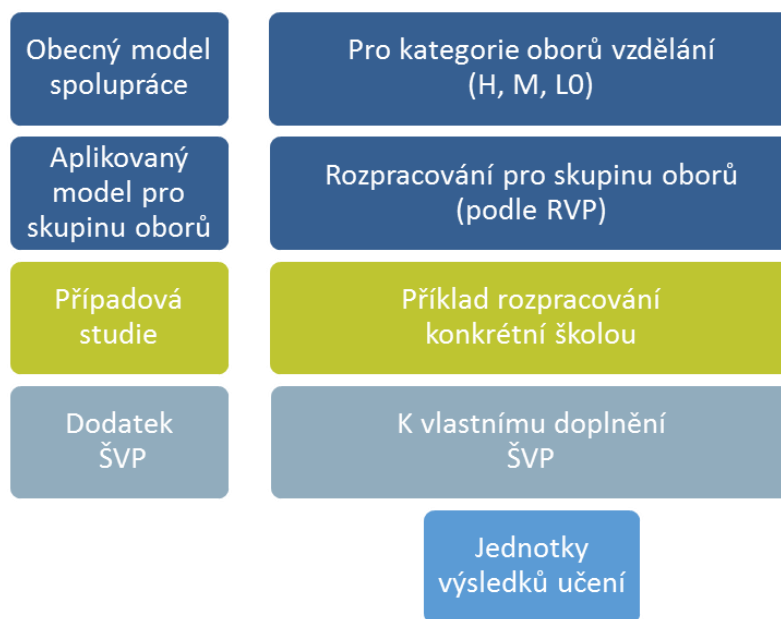
Na začátku projektu byla navržena struktura a první verze obecných modelů spolupráce pro obory vzdělání s odborným výcvikem a pro obory vzdělání s odbornou praxí. Tyto modely zahrnovaly obecné pokyny a popis jednotlivých modulů (tzn. organizačních forem spolupráce) tak, aby se staly východiskem (rámcem, mantinelem) pro vytvoření konkrétních aplikovaných modelů spolupráce pro jednotlivé kategorie a skupiny oborů vzdělání.

Obecné modely ve své finální podobě představují nástroj, který slouží jako podpora při vymezování obsahu a podmínek spolupráce školy a zaměstnavatele v obecné rovině. Obsahují nejrůznější aspekty, které je třeba zohledňovat při navazování, průběhu a vyhodnocení spolupráce. Jsou určeny jak školám, tak zaměstnavatelům.

Náměty a principy uplatnitelné při spolupráci konkrétních partnerství jsou na základě obecného modelu rozpracovány do aplikovaného modelu spolupráce.

¹ V textu zprávy používáme pro zaměstnavatelskou sféru také výrazy „sociální partner (dále SP)“, „firma“, „podnik“ a podobně, vždy přitom máme na mysli též široký okruh právnických či fyzických osob, ať už soukromých či z oblastí veřejné správy a služeb nebo vědy, které nejsou střední školou a se kterými mohou školy při odborném vzdělávání spolupracovat.

Následující schéma graficky vyjadřuje, jakým způsobem na sebe jednotlivé související nástroje navazují:

Obecné modely zahrnují podle kategorie dosaženého vzdělání moduly:

praktické vyučování – odborný výcvik / odborná praxe, využití odborníků z praxe (při plánování a realizaci výuky), závěrečná zkouška / profilová část maturitní zkoušky, stáže a jiné formy praxe učitelů odborných předmětů a učitelů vybraných všeobecně vzdělávacích předmětů, nábor žáků a volnočasové aktivity.

Obecné modely byly postupně uveřejněny na webu projektu a jejich finální podoba po doplnění je k dispozici na Metodickém portálu RVP.CZ a v modulu Pospolu na <http://pospolu.rvp.cz/obecne-modely>.

2.2.2 Aplikované modely - Náměty ke spolupráci škol a zaměstnavatelů (dále jen AM)

AM vznikly na základě obecných modelů spolupráce škol a zaměstnavatelů a v pracovní podobě byly k dispozici na portálu RVP.CZ v modulu digifolio od dubna 2013 do dubna 2014. V tomto období probíhalo jejich projednávání a představení odborné veřejnosti ze škol a dalších institucí na oborových workshopech jednotlivých skupin oborů.

Popisují možnosti spolupráce škol a zaměstnavatelů v různých aspektech, které je potřeba řešit při koncipování této spolupráce ve vybraném oboru. Obsahují konkrétní informace o spolupráci a jejích cílech, obsahu, způsobech organizačního zajištění a evaluace, popisují legislativní prostředí. Tyto modely slouží jako námět a inspirace pro pedagogické pracovníky ve školách a pro zástupce firem při společném plánování, realizaci a vyhodnocení konkrétní spolupráce. Jde o podklad pro rozpracování vlastních principů spolupráce školy a firmy.

Po rozsáhlém připomínkovém řízení, kterého se účastnilo i MŠMT oddělení 211, byly AM dopracovány do finální podoby, dokončena jazyková a formální úprava a byly zveřejněny na modulu Pospolu: <http://pospolu.rvp.cz/modely-spoluprace>.

Celkem bylo vytvořeno 56 aplikovaných modelů pro 27 skupin oborů středního odborného vzdělání.

Za účelem vytvoření příkladů pro využití AM byly postupně vyhledávány a rozpracovávány **případové studie**. Případová studie popisuje spolupráci konkrétní školy a firmy při realizaci odborného výcviku a dalších forem seznámení žáků a učitelů s **reálným pracovním prostředím**. Jedná se o popis **konkrétního příkladu**, který obsahuje jak pozitivní zkušenosti, tak problémy, které bylo nutno řešit. Případovou studii nelze chápat jako vzor spolupráce, ale jako příklad, jednu z možností, jak spolupráci realizovat. Slouží především jako **inspirace** dalším zájemcům o spolupráci škol a firem a umožňuje jim

získat a využít informace těch subjektů, které se rozhodly zveřejněním této studie podělit se s ostatními o své zkušenosti.

Do podoby některých aplikovaných modelů se promítly i praktické zkušenosti získané z pilotáže 26 partnerství škol a firem, v relevantních skupinách oborů byly doplněny části týkající se praktického vyučování.

Do aplikovaných modelů jsou zapracovány nové inovativní prvky ECVET a EQAVET (evropský nástroj pro podporu celoživotního učení a mobility žáků a učitelů) s cílem zvýšit kvalitu realizace praktického vyučování na školách a ve firmách.

Na rozdíl od obecných modelů, ve kterých jsou umístěny a stručně popsány všechny výše uvedené a doporučované formy spolupráce, najdeme v aplikovaných modelech modifikace jednotlivých částí (modulů) pro: praktické vyučování – odborný výcvik / odborná praxe, využití odborníků z praxe při plánování a realizaci výuky, profilovou část maturitní zkoušky a stáže učitelů ve firmách.

Tvorba aplikovaných modelů byla naplánována ve dvou fázích, první byla rozdělena do čtyř etap tvorby v období od ledna 2013 do března 2014. Druhá fáze (závěrečná etapa) trvala od března 2014 do konce projektu.

V průběhu první fáze tvorby probíhaly pracovní schůzky tvůrců modelů ke každé skupině oborů vzdělání. Autory aplikovaných modelů spolupráce byli učitelé a odborníci z praxe, protože bylo důležité, aby modely vyhovovaly reálným požadavkům jednotlivých skupin oborů, tedy aby odrážely jejich specifika, potenciál i omezení.

Postup a zabezpečení tvorby modelů

Tvorbu aplikovaného modelu koordinoval pracovník NÚV – koordinátor tvorby aplikovaných modelů, který ve spolupráci s oborovým garantem NÚV oslovil zástupce škol a sociálních partnerů. Model byl vytvářen většinou dvěma zástupci ze škol. Pracovní skupina pak vycházela při tvorbě modelů z platného RVP nejrozšířenějšího (typického) oboru dané skupiny a kategorie tak, aby byl aplikovaný model využitelný i pro ostatní obory ve skupině.

V červnu 2013 byly zveřejněny v pracovní verzi první aplikované modely spolupráce škol a firem v prostředí Metodického portálu v modulu DIGIFOLIO. Modely byly zpřístupněny veřejnosti formou webové stránky se základními informacemi s odkazem na formulář k připomínkování a k případné diskusi v modulu DISKUSE na Metodickém portálu.

V období **březen - květen 2014** byla sjednocena grafická úprava modelů a zapracován text k prvkům ECVET. Následně bylo znovu uveřejněno 56 pracovních verzí aplikovaných modelů včetně získaných případových studií pro 27 skupin oborů vzdělání v Digifoliích Metodického portálu. K modelům byla vytvořena Zpráva o zpracování aplikovaných modelů. Zveřejněním byly aplikované modely určeny k všeobecnému připomínkování odborné veřejnosti formou připomínkového listu umístěného u konkrétních skupin oborů vzdělání. Připomínkování aplikovaných modelů průběžně probíhalo do konce roku 2014.

V období **listopad až prosinec 2014** probíhala příprava k projednání aplikovaných modelů v pracovních skupinách. Pracovní verze **aplikovaných modelů** spolupráce škol a zaměstnavatelů dlouhodobě zveřejněné na: <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=6339> se staly vstupem pro jejich projednávání a doplnění pracovními skupinami. Ty byly složeny z expertů i zástupců MŠMT, příslušné oborové skupiny, garanta NÚV, člena komise sociálních partnerů a zástupců projektu. Akceptované připomínky byly následně zapracovávány do aplikovaných modelů. Před finalizací došlo ještě k dalším úpravám na podnět O 211 MŠMT. Tento proces probíhal po celý rok 2015 až do konce projektu.

Výsledná podoba modelů byla předložena k akceptaci v MZ 11 (8 modelů), MZ 12 (21 modelů) a v MZ 13 (27 modelů).

Modely doplněné o titulní list následně prošly grafickou a jazykovou úpravou a byly uveřejněny na Modulu Pospolu na adrese <http://pospolu.rvp.cz/modely-spoluprace>. Tento proces byl zaměřen na všeobecnou akceptaci a zkvalitnění jednotlivých modelů spolupráce.

2.3 WORKSHOPY (KA1)

V rámci projektu POSPOLU proběhlo celkem 30 oborových workshopů. Cílem workshopů bylo seznámení účastníků s projektem a jeho cíli, s aplikovanými modely pro danou skupinu oborů vzdělání,

případovými studii a publikacemi, které se týkají vzájemné spolupráce škol a firem (sociálních partnerů) v daném oboru.

Workshopy byly zajištěny po organizační stránce dodavatelsky (firma BNV Consulting byla vybrána na základě výběrového řízení pro zajištění vzdělávacích aktivit projektu v roce 2013).

Na každém setkání probíhala diskuse, při které docházelo k výměně zkušeností účastníků workshopu se zajišťováním a průběhem praktického vyučování na reálném pracovišti. Velkým přínosem do diskuse byl přenos aktuálních informací od zástupců z MŠMT, NÚV, ČAV, asociací, svazů a cechů směrem k účastníkům.

Účastníkům workshopu byly poskytnuty pracovní verze aplikovaných modelů spolupráce škol a firem pro danou skupinu oborů vzdělání, případové studie a zpracované metodické publikace, které vznikly v projektu POSPOLU. Tyto dokumenty byly určeny k připomínce a diskuzi i jako inspirace k rozvoji vlastní spolupráce školy se sociálními partnery.

Vedle hlavních témat zajištěných lektory projektu, byla nejvíce diskutovanými tématy: efektivní propojení teorie a praxe, fungování praxí, hodnocení žáků na praxích, metody zlepšení spolupráce škol a firem, stáže učitelů, využití odborníků z praxe, posílení kompetencí učitelů odborných předmětů, motivace žáků ke studiu v oblasti odborného vzdělání, motivace firem – výchova budoucích zaměstnanců, financování (lékařské prohlídky žáků, odměna instruktora, vybavení odborných pracovišť na školách), problémy s nábojem nových žáků, získání dalších námětů spolupráce se sociálními partnery, zpětná vazba od sociálních partnerů, zkušenosti od kolegů (výměna zkušeností), nutnost změny, myšlení veřejnosti a vlastní zkušenosti.

Plánované období konání workshopů na březen 2014 – leden 2015 bylo prodlouženo do března 2015. K prodloužení termínu došlo z důvodu přihlášení nízkého počtu účastníků v období velkého vytížení učitelů (např. maturitní zkoušky), a dalších aktivit škol.

Workshopů se celkem zúčastnilo 303 zástupců středních odborných škol, učilišť a sociálních partnerů.

2.4 PŘÍPADOVÉ STUDIE (KA1)

Případová studie popisuje spolupráci konkrétní školy a firmy při realizaci odborného výcviku / odborné praxe a dalších forem seznámení žáků a učitelů s reálným pracovním prostředím. Jedná se o popis konkrétního příkladu, který obsahuje jak pozitivní zkušenosti, tak problémy, které bylo nutné řešit. Případové studie slouží jako inspirace zájemcům o spolupráci škol a firem a umožňuje jim získat a využít informace těch subjektů, které se rozhodly podělit se o své zkušenosti.

Případové studie doplňují aplikované modely spolupráce škol a zaměstnavatelů. Konkretizují principy obsažené v modelech spolupráce. Poskytují příklad, jak může vypadat spolupráce školy a jejího sociálního partnera. Modely ukazují principy, případové studie sdílejí zkušenosti.

Pro popis jednotlivých forem spolupráce byly připraveny šablony tak, aby sjednocovaly přístupy škol pro zpracování jednotlivých případů: úvod do spolupráce školy a firmy, odborný výcvik, odborná praxe, závěrečná zkouška, profilová část maturitní zkoušky, stáže učitelů ve firmě, využití odborníka z praxe, volnočasové aktivity žáků a nábor nových žáků.

Případové studie vznikaly ve čtyřech odlišných aktivitách:

1. Pilotáž – případové studie vzniklé v partnerství škol a firem zapojených v pilotáži.
2. Monitoring – případové studie vzniklé v partnerství škol a firem zapojených v monitoringu.
3. Sledování realizace vybraných aktivit: odborné praxe, profilová část maturitních zkoušek a závěrečné zkoušky – případové studie vzniklé v partnerství škol a firem zapojených do sledování realizace vybraných aktivit.
4. Případové studie získané z partnerství škol a firem nezapojených do výše představených aktivit projektu.

Každé **partnerství zapojené do pilotáže** odevzdalo s průběžnou zprávou k 30. 6. 2014 minimálně jednu případovou studii, ve které pro každou formu spolupráce v daném oboru vzdělání zpracovalo samostatnou šablonu. Volba oborů vzdělání pro zpracování případových studií nebyla náhodná. Cílem bylo získat případové studie potřebné pro doplnění aplikovaných modelů spolupráce. Shromážděné případové studie byly posouzeny odbornými pracovníky řešitelského týmu a po konzultaci

s jejich tvůrci uvedeny do finální podoby. Záměrem bylo získat v případové studii takový popis spolupráce, který by byl inspirací pro kvalitní spolupráci dalších škol a firem.

Partnerství zapojená do monitoringu dostala nabídku zpracovat libovolnou část případové studie, která se skládá z 9 oblastí – úvod do spolupráce školy a firmy, odborný výcvik, odborná praxe, nová závěrečná zkouška, profilová část maturitní zkoušky, vzdělávání učitelů odborného výcviku, využití odborníka z praxe, nábor nových žáků a volnočasové aktivity. Nejčastěji byla zpracována částí úvod do spolupráce, nábor nových žáků a odborná praxe.

V rámci **prodloužení projektu** se školy spolupracující s firmami zapojily do aktivit sledování a popisu vybraných forem spolupráce: odborné praxe, profilová část maturitních zkoušek a závěrečné zkoušky podle jednotného zadání. Případové studie byly hlavním výstupem z těchto aktivit.

Kromě případových studií vzešlých z partnerství projektu Pospolu byly zadávány případové studie i dalším školám spolupracujících s firmami. Skupiny oborů vzdělání byly vybírány tak, aby doplnily spektrum skupin oborů případových studií získaných v rámci pilotáže a monitoringu.

Všemi uvedenými způsoby vznikly případové studie pro následující skupiny oborů vzdělání:

- 16 Ekologie a životní prostředí
- 18 Informační technologie
- 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství
- 23 Strojírnoství a strojírenská výroba
- 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika
- 28 Technická chemie a chemie silikátů
- 29 Potravinářství a potravinářská chemie
- 31 Textilní výroba a oděvnictví
- 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů
- 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie
- 37 Doprava a spoje
- 39 Speciální a interdisciplinární obory
- 41 Zemědělství a lesnictví
- 43 Veterinářství a veterinární prevence
- 53 Zdravotnictví
- 63 Ekonomika a administrativa
- 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus
- 66 Obchod
- 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost
- 69 Osobní a provozní služby
- 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče
- 78 Obecně odborná příprava
- 82 Umění a užité umění

V době ukončení projektu bylo upraveno a zveřejněno 122 případových studií. Případové studie jsou zveřejněny na <http://pospolu.rvp.cz/priklady-spoluprace>.

2.5 PLÁN SPOLUPRÁCE – DODATEK K ŠVP (KA1)

V průběhu projektu byl vytvořen i nástroj pro praktické využití při plánování spolupráce při odborném výcviku a odborné praxi. Plán spolupráce ve formě dodatku k ŠVP má především zpřehlednit situaci školy při spolupráci s několika (často mnoha) sociálními partnery zároveň. Plánování spolupráce se sociálními partnery musí být flexibilní, protože podmínky se v závislosti na možnostech firem mohou měnit, a to samozřejmě i v průběhu školního roku. Součástí dobrého plánování je nastavení podmínek tak, aby bylo možné kontrolovat jejich dodržování.

Účelem plánu spolupráce proto je:

- plánování: přehledný výčet všech podstatných aspektů a okolností spolupráce;
- transparentnost: k dokumentu mají přístup žáci, jejich rodiče, zaměstnavatelé, učitelé a další osoby, které se mohou zajímat o to, co se žák ve firmě naučí, jak bude praktická výuka probíhat a jak bude organizována;
- podpora kvality: v případě dobrého naplánování průběhu praktického vyučování, kdy je zřejmé všem zapojeným stranám – žák, instruktor, učitel –, co se má v praktickém vyučování odehrávat,

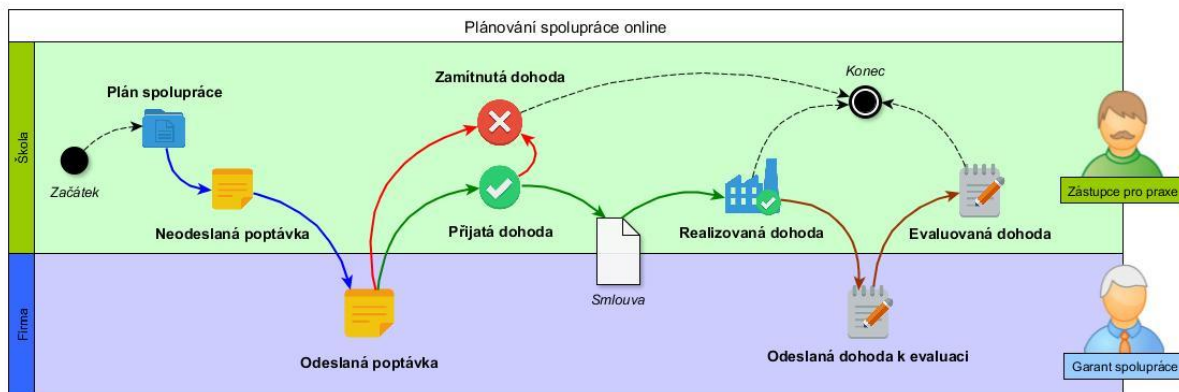
jakým způsobem to bude organizováno, co se žák naučí, lze dosahovat lepších výsledků než v takovém případě, když praxe proběhne bez předem stanovených pravidel;

- flexibilita: vyplněné údaje mají charakter plánu, takže popis je pouze přibližný, nicméně při změně podmínek je možné tento plán upravit dle aktuální situace.

Příprava plánu spolupráce

Z funkcí, které musí plán spolupráce splňovat, vycházejí i činnosti, které byly při jeho přípravě provedeny. V první fázi příprav byl sestaven jednoduchý formulář s textovými poli. Do těchto polí by zástupci škol popisovali jednotlivé aspekty své spolupráce se zaměstnavateli. V projektu proběhlo pilotní ověření těchto formulářů. Pro tento účel se ukázaly jako nejvhodnější tabulky Excelu, které umožňují snadné propojení některých polí, automatické výpočty apod. Následně opět proběhla pilotáž nového formuláře v celkem 15 partnerstvích a vyhodnocení této pilotáže. Po vyhodnocení nastaly již pouze drobnější úpravy spíše formálního charakteru.

V poslední fázi projektu proběhl převod tabulek Excelu do online prototypu webové aplikace. Prostředí je určeno pouze koordinátorovi spolupráce školy a zaměstnavatelů ve škole (případně zástupci pro praktické vyučování), formuláře pro zástupce firem se odesílají ze systému emailem rovnou k vyplnění, zástupci firem do prostředí nijak nevstupují, veškeré vyplněné formuláře sleduje škola ve své části aplikace, má možnost několika exportů. Výhodou online prostředí v porovnání s tabulkami Excelu je snadnější užívání, které je více návodné a celkově srozumitelnější. Uvádíme náhled procesů, které daná aplikace ošetřuje a také ukázkou jednoho vyplněného (evaluovaného) plánu spolupráce.

Forma:	Odborný výcvik
Obor:	23-45-L/51 Mechanik seřizovač
Ročník:	3
Předpokládaný počet žáků:	44
Počet hodin na 1 žáka:	170
Odhadovaný počet zákohodin:	7480
Školní rok:	2014/2015
Které činnosti žáci na praxi skutečně prováděli?	
☐	Elektrotechnika / Úvodní školení
☐	Elektrotechnika / Řízení a zajišťování BOZP
☐	Elektrotechnika / Organizační uspořádání školy
☐	Elektrotechnika / Poskytování první pomoci při úrazech
☐	Elektrotechnika / Chování při požáru, evakuační plán školy

Pokrytí poptávaných činností		
Kompetence/Činnost	Pokrytí	Skutečně realizováno
Elektrotechnika	64%	55%
Elektrotechnika / Úvodní školení	Ano	Ano
Elektrotechnika / Řízení a zajišťování BOZP	Ano	Ano
Elektrotechnika / Organizační uspořádání školy	Ano	Ne
Elektrotechnika / Poskytování první pomoci při úrazech	Ano	Ano
Elektrotechnika / Chování při požáru, evakuační plán školy	Ano	Ano
Elektrotechnika / Ochrana před úrazem elektrickým proudem (ČSN 33 2000-4-41)	Ano	Ano

Věříme, že zavedení a používání plánu spolupráce, jeho vyplňování a vyhodnocování výrazně přispěje k transparentnosti, efektivnosti a dalším funkcím, které by spolupráce školy se sociálními partnery měla splňovat.

2.6 OVĚŘOVÁNÍ MODELŮ SPOLUPRÁCE ŠKOL A ZAMĚSTNAVATELŮ (KA1)

2.6.1 Cíle ověřování

Ověřování modelů spolupráce škol a firem bylo jednou z hlavních aktivit projektu Pospolu, který se zaměřil na podporu spolupráce škol a firem. Modely spolupráce škol a firem se ověřovaly v celkem 26 partnerstvích. Cílem pilotáže bylo zjistit, jaké možnosti a jaké limity má spolupráce škol a zaměstnavatelů v rámci platné legislativy a přenést následně praktické zkušenosti účastníků pilotáže do návrhů systémových opatření.

Zaměstnavatelé přicházeli s poznatkou, že v řadě případů fungují dobré modely spolupráce v praxi. V projektu byla alokována téměř polovina rozpočtu na to, aby byly tyto principy popsány a bylo ověřeno jejich fungování v praxi. Projekt se musel vypořádat s požadavky MŠMT:

- realizovat na pilotáž výběrové řízení podle zákona o veřejných zakázkách;
- včlenit do zakázky potřeby definované projektem a požadavky definovat v souladu s platnými předpisy.

2.6.2 Pilotáž modelů spolupráce škol a zaměstnavatelů

Příprava výběrového řízení pro zakázku „Zajištění a realizace pilotáže modelů spolupráce škol a firem“ byla zahájena hned na začátku projektu. V prvním výběrovém řízení bylo vybráno 5 partnerství, se kterými byly smlouvy uzavřeny v říjnu 2013. Z druhého výběrového řízení vzešlo dalších 11 partnerství, s nimiž byly uzavřeny smlouvy v období únor – březen 2014. Pilotáž probíhala od podpisu smlouvy a byla ukončena 31. března 2015.

Do pilotáže tak bylo zapojeno celkem 16 partnerství, která tvořilo 22 škol, 87 firem a 2 jiné subjekty. Partnerství získala dohromady pro realizaci pilotáže téměř 23,5 mil. Kč (včetně DPH). V rámci hlavních modulů bylo zapojeno celkem 1319 žáků.

Každé partnerství realizovalo ve smlouvou stanoveném rozsahu vymezené aktivity pro žáky, pedagogické pracovníky a odborníky z praxe v rámci hlavních a rozšiřujících modulů spolupráce školy/škol a firmy/firem. Podle zadávací dokumentace zpracovalo každé partnerství šablony jednotlivých modulů.

Aktivity hlavních modulů:

- odborný výcvik,
- odborná praxe.

Aktivity rozšiřujících modulů:

- odborná praxe (zejména u partnerství, kde odborná praxe nebyla hlavním modulem),
- profilová část maturitní zkoušky,
- využití odborníka z praxe,
- stáže učitelů ve firmě,
- zajištění volnočasových aktivit v návaznosti na odborný výcvik nebo odbornou praxi.

2.6.3 Monitoring modelů spolupráce škol a zaměstnavatelů

Protože se ve veřejné zakázce podařilo vybrat pouze 16 partnerství, realizační tým projektu přistoupil k další formě výběru partnerství s názvem monitoring, který rovněž ověřoval modely spolupráce škol a firem. Ke spolupráci byla vybrána některá partnerství, která se chtěla zapojit do pilotáže, ale nebyla ve veřejné zakázce úspěšná.

V případě monitoringu se jednalo o odlišnou formu realizace ověřování modelů, než tomu bylo v pilotáži, která byla realizována formou veřejné zakázky. Mezi NÚV a partnerstvími byly uzavřeny rámcové smlouvy o partnerství. Na rámcovou smlouvu pak navazovaly přílohy specifikující konkrétní podoby aktivit a výstupů. Jednotlivé výstupy z partnerství v monitoringu byly financovány na základě pracovněprávních vztahů jednotlivých zapojených osob ze škol a firem a NÚV.

Do monitoringu bylo zapojeno 10 partnerství, která tvořilo 14 škol, 23 firem a 1 jiný subjekt. Bylo podpořeno 243 žáků. Zároveň byla dobrovolně sledována i další dvě partnerství, která na základě dohody také poskytovala některé údaje.

Aktivity v rámci monitoringu:

- odborný výcvik,
- odborná praxe,
- využití odborníka z praxe,
- stáže učitelů ve firmě.

V modulu Pospolu jsou uveřejněny profily jednotlivých zapojených partnerství. Seznam partnerství zapojených do ověřování v pilotáži a monitoringu najdete na <http://pospolu.rvp.cz/partnerstvi-pospolu>.

2.6.4 Sběr informací o vlastním modelu spolupráce

Ve všech pilotovaných i monitorovaných partnerstvích probíhal sběr informací o modelu spolupráce se zaměstnavateli, školy se vyjadřovaly k aktuálnímu stavu spolupráce, ideálním posunu v řízení kvality spolupráce a doplňovaly náměty na systémové změny. K práci na vlastních modelech byl vyvinutý systém pro sběr dat na Metodickém portálu RVP.CZ. Získaná data byla předána MŠMT k využití.

2.6.5 Osvědčené principy partnerství

Všechna pilotovaná i monitorovaná partnerství budou zpracovávat do roku 2020 reporty osvědčených principů partnerství, které budou základem pro zprávy v době udržitelnosti projektu. Identifikaci osvědčených prvků spolupráce školy s firmami reportovala partnerství poprvé v závěrečné zprávě u realizace pilotáže/monitoringu.

2.7 DALŠÍ AKTIVITY PROJEKTU REALIZOVANÉ V PRODLOUŽENÍ PROJEKTU

Po ukončení ověřování 31. 3. 2015 byly ještě ověřovány aktivity s vybranými školami, projekt byl totiž oproti původnímu záměru o 4 měsíce prodloužen. Osloveny byly školy již zapojené do ověřování a také byly osloveny nezapojené školy. Do konce června se uskutečnily tyto aktivity.

Aktivity v rámci prodloužení projektu:

- regionální setkání zástupců škol a firem;
- sledování realizace odborná praxe;
- sledování realizace profilové části maturitní zkoušky;
- sledování realizace nové závěrečné zkoušky.

Výstupem aktivit jsou případové studie.

2.7.1 Regionální setkání zástupců škol a firem

Od konce dubna do června byly v rámci projektu Pospolu pořádány vybranými partnerstvími regionální setkání zástupců škol a firem. Uskutečnilo se celkem sedm setkání v sedmi různých regionech. Cílem těchto setkání byla prezentace modelů spolupráce z partnerství zapojených do projektu, výměna zkušeností, sdílení příkladů dobré praxe, prezentace aktivit projektu a komunikace k návrhům opatření na podporu odborného vzdělávání.

Regionálních setkání se zúčastnili zástupci škol, firem a také dalších sociálních partnerů škol (například zástupci krajů, měst, hospodářských komor, profesních cechů apod.). Celkový počet účastníků všech setkání byl 195.

Na každém setkání představili zástupci vedení projektu výsledky projektu a návrhy opatření na podporu odborného vzdělávání. Součástí těchto vystoupení byla vždy i živá diskuze. Následovala vystoupení zástupců z vybraných partnerství, ve kterých byl představen model spolupráce, a poté zástupci partnerství popsali, jak spolupráci projekt Pospolu posunul. Následovaly volitelné části, ve kterých prezentovali jednotliví zástupci firem a sociálních partnerů škol k tématu technického vzdělávání. Během třech regionálních setkání proběhly i exkurze v pořádajících firmách.

Účastníci při každém setkání aktivně diskutovali a nejčastěji se shodli na potřebě těchto priorit - nutnost žáky vzdělávat v technických oborech, popularizovat technické obory, podporovat spoluodpovědnost škol a zaměstnavatelů, spolupracovat i s rodiči žáků a zařadit více praktického vzdělávání žáků.

Regionální setkání byla hodnocena účastníky velmi pozitivně díky možnosti načerpání nových informací, výměně zkušeností a řešení odborné problematiky technického vzdělávání.

2.7.2 Sledování realizace odborné praxe

Do aktivit sledování a popisování odborné praxe konané ve spolupráci se sociálními partnery se zapojilo 15 škol. Aktivita sledovala zájem firem o realizaci odborné praxe, monitorovala odbornou praxi v reálném prostředí, identifikovala výhody a rizika spolupráce a umožnila zjistit opatření ke zkvalitnění odborné praxe.

2.7.3 Sledování realizace profilové části maturitní zkoušky

Do aktivit sledování a popisu profilové části maturitní zkoušky pořádané ve spolupráci se sociálními partnery se zapojilo 11 škol. V rámci této aktivity školy sledovaly (nebo plánovaly) a následně popisovaly praktickou zkoušku, maturitní práci a její obhajobu před zkušební maturitní komisí, příp. kombinaci forem.

2.7.4 Sledování realizace praktické zkoušky podle JZZZ

Do aktivit sledování a popisu praktické zkoušky pořádané ve spolupráci se sociálními partnery se zapojilo 10 škol. V rámci této aktivity školy sledovaly a následně popisovaly praktickou zkoušku podle JZZZ v rámci školní části (v časovém limitu podle oboru vzdělání) anebo v rámci Praktické zkoušky ve firmě (obsah zadání podle požadavků firmy a pouze pro vybrané obory vzdělání).

2.8 ECVET v POSPOLU

Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET) je jedním z evropských nástrojů, které posilují vzájemnou důvěru a porozumění mezi státy EU. ECVET podporuje celoživotní učení, mobilitu žáků i učitelů, transparentnost kvalifikací a flexibilitu vzdělávacích cest vedoucích k získání kvalifikace. ECVET napomáhá spolupráci škol a podniků a zároveň přispívá ke zvýšení kvality i počtu stáží žáků střední odborných škol.

Spolupráce škol a firem spočívá v tom, že se nejprve škola a firma předem dohodnou, co bude žák v souladu s jeho vzdělávacím programem na praxi dělat a jaké znalosti, dovednosti a kompetence by měl během stáže získat. Tato konkrétní „náplň“ stáže, tedy soubor předpokládaných znalostí, dovedností a kompetencí, je definována v tzv. jednotce výsledků učení. Ta se skládá ze tří hlavních částí: popisu očekávaných výsledků učení (definovaných prostřednictvím znalostí, dovedností a kompetencí), pracovních úkolů (vedoucí k získání daných výsledků učení) a zkušebních úkolů (hodnocení a ověření získaných výsledků učení).

Projekt Pospolu ověřil v praxi některé principy ECVET. Opíral se přitom o dokument MŠMT Zavádění Evropského systému kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET) v České republice, který doporučuje využít na národní úrovni prvky a potenciál ECVET v počátečním vzdělávání směrem k zatraktivnějšímu odbornému vzdělávání (zejména technického zaměření), k podpoře a zvyšování jeho kvality a k podpoře efektivního využívání materiálně technické základny a tedy i k podpoře spolupráce škol a podniků. To vše v kombinaci s možnostmi, které přináší mezinárodní spolupráce.

V projektu Pospolu byly vytvořeny jednotky výsledků učení podle principů ECVET, které byly pilotovány a jsou ke stažení na <http://pospolu.rvp.cz/jednotky-vysledku-uceni>.

V Modulu Pospolu bylo publikováno celkem 65 jednotek výsledků učení, z toho 30 pro odbornou praxi, 23 pro odborný výcvik a 11 pro stáže učitelů.

Šablonu pro jednotku výsledků učení pro národní mobilitu naleznete na <http://pospolu.rvp.cz/seznam-nastroju> a <http://pospolu.rvp.cz/ECVET>.

Přínos ECVET spatřují odborné školy především v tom, že se jim podařilo zkvalitnit odbornou praxi po stránce obsahové (co konkrétně bude žák na pracovišti vykonávat a na základě jakých kritérií bude hodnocen), dále pak v tom, že se podařilo dát odborné praxi určitý řád a efektivněji si obsah odborné praxe ve spolupráci se sociálním partnerem naplánovat.

V roce 2013 proběhl za účasti evropských ECVET expertů třídní seminář nazvaný „Jak zefektivnit spolupráci škol a podniků - Evropský systém pro přenos kreditů v odborném vzdělávání“ viz <http://www.nuv.cz/pospolu/ecvet>.

Tematika ECVETU se dotkla také následujících aktivit:

- V rámci vzdělávacích kurzů a seminářů pro pedagogické pracovníky, zřizovatele škol a zástupce firem proběhlo v roce 2014 celkem 25 seminářů nazvaných „Podpora a rozvoj mobility na středních školách - možnosti využití ECVET“.
- Byla vydána metodická publikace k problematice ECVET pro národní mobilitu žáků SŠ: <http://www.nuv.cz/pospolu/prvky-ecvet-a-jejich-vyuziti-v-pocatecnim-odbornem>.
- Zkušenosti s tvorbou jednotek výsledků učení viz článek ve Zpravodaji Pospolu 3/2014 „Školy a firmy v Pospolu pilotně vytvářejí jednotky výsledků učení“: http://www.nuv.cz/uploads/POSPOLU/nahled_Zpravodaj_POSPOLU_prosinec_K5.pdf.
- Zkušenosti s tvorbou jednotek výsledků učení pro odborné praxe viz článek ve Zpravodaji Pospolu 2/2015 „Jednotky výsledků učení ECVET v odborné praxi žáků“: <http://www.nuv.cz/pospolu/zpravodaj-pospolu-2-2015>.

O průběhu ověřování prvků ECVET byla zpracována zpráva s názvem **Zpráva o implementaci prvků ECVET a EQAVET v projektu Pospolu**. Ke stažení je na webu na <http://pospolu.rvp.cz/ECVET>, kde najdete také odkazy na relevantní ECVET dokumenty.

2.9 EQAVET v POSPOLU

Protože ECVET nemá vlastní metodologii k zajišťování kvality, jsou pro hodnocení kvality odborného vzdělávání využívány principy společného evropského referenčního nástroje EQAVET. Ten je založen na principu cyklu zajišťování kvality a zlepšování kvality na základě společných kritérií kvality, orientačních deskriptorů a ukazatelů.

Jednoduchý cyklus kvality sestává z:

- plánování (stanovení jasných, vhodných a měřitelných cílů a plánů, zaměřených na metody, postupy, úkoly a lidské zdroje);
- implementace (zavedení postupů zajišťujících dosažení stanovených cílů a plánů - např. rozvoj partnerství, zapojení zainteresovaných aktérů, přidělování zdrojů, organizační a provozní postupy);
- hodnocení (navržení hodnotících mechanismů založených na sběru a zpracování dat, sloužících k zasvěcenému posouzení dosažených výsledků);
- přezkoumání (vyvinutí postupů pro dosažení požadovaných výsledků a/nebo vytvoření nových cílů. Po zpracování zpětné vazby proběhne diskuse zainteresovaných aktérů, kteří mohou provést analýzu a navrhnout postupy změn).

Pro podporu úspěšné realizace spolupráce škol a firem ověřil projekt POSPOLU využívání speciálního formuláře, nazvaného jako „Kritéria kvalitní přípravy“, do kterého lze zaznamenat a následně v něm i zhodnotit, zda se při poskytování praktického vyučování (odborné praxe a odborného výcviku) ve firmách nic neopomnělo. Indikátory uvedené ve formuláři splňují požadavek využívání cyklu zajišťování kvality (plánování, provádění, hodnocení, revize) a jsou tedy v souladu se zásadami EQAVET (Evropského rámce pro zajišťování kvality).

Tato kritéria mají napomoci zkvalitnit spolupráci mezi školou a firmou, mají zajistit dohodnutý standard a mají také prostřednictvím zpětné vazby navrhnout úpravu. Škola a firma si společně nastaví cíle spolupráce a dohodnou kritéria, která jim umožní dosažené cíle hodnotit a na jejichž základě budou následně případně přehodnocovat vhodnost a přiměřenost nastavených cílů a přijímat opravná opatření pro další spolupráci. Zpětná vazba by měla být stimulem pro další zlepšení.

Více o principech EQAVET najdete na <http://www.nuv.cz/projekty/zajistovani-kvality-v-odbornem-vzdelavani>. Informace o EQAVET v POSPOLU a formulář kvality ke stažení najdete na <http://pospolu.rvp.cz/EQAVET>.

2.10 METODICKÉ PUBLIKACE

Východiskem pro stanovení konkrétních titulů metodických publikací vytvářených v rámci projektu Pospolu byla data získaná šetřením zaměřeným na identifikaci potřebnosti materiálů pro užší propojení spolupráce škol a firem v odborném vzdělávání.

Na počátku byl školám elektronicky administrován dotazník k identifikaci potřebnosti materiálů pro užší propojení spolupráce škol a firem v odborném vzdělávání. Šetření probíhalo v závěru ledna a v první polovině února 2013, vyplnilo jej 253 středních odborných škol.

Na základě těchto dat byly stanoveny tituly zpracovávané v prvních čtyřech etapách vývoje metodických publikací. Publikace zařazené do 5. etapy byly vybrány na základě metodických a učebních materiálů vzniklých v rámci ověřování partnerství škol a zaměstnavatelů.

Schéma vývoje publikací:

- sestavení autorského týmu;
- zpracování anotace a následně ve dvou fázích autorského textu publikace;
- interní a externí oponentura;
- zpracování podnětů a připomínek z oponentur;
- jazyková a typografická korektura;
- posouzení publikace garantem NÚV;
- posouzení publikace MŠMT;
- grafické zpracování publikace;
- publikování na webu projektu.

Vývoj jednotlivých publikací řídili editoři publikací, koordinační schůzky týmu zajišťujícího vývoj publikací se za řízení manažerky klíčové aktivity KA1, resp. metodika projektu konaly jedenkrát měsíčně. Práce na publikacích probíhaly v období leden 2013 – červen 2015.

2.10.1 Ediční řady

Uvádíme pro Vás výčet vydaných publikací s krátkými anotacemi. Vymezení publikací a jejich rozdělení do edičních řad bylo provedeno zejména na základě dotazníkového šetření na středních odborných školách na počátku projektu. Některé skupiny oborů, vesměs technického charakteru, jsou zastoupeny více než jednou publikací.

2.10.1.1 Metodický inspiromat

Praktické vyučování v maturitních oborech (65 Gastronomie, hotelnictví a turismus)

Publikace je zaměřená na přípravu absolventů skupiny oborů 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus ke vstupu na trh práce a může být inspirací pro řadu škol vyučujících tyto obory. Autoři publikace pracují na Střední škole hotelové a služeb v Kroměříži, která má v současné době asi tisíc žáků, a vyučuje kromě jiných oborů i obory hotelnictví, cestovní ruch a gastronomie.

Autoři: Ing. Taťána Vencovská, Ing. Petr Hajný, Ing. Věra Zezuláková

Publikováno 2014

Realizace odborné praxe (63 Ekonomie a administrativa)

Tři samostatné publikace jsou určeny: první vedení škol a učitelům odborných předmětů, druhá žákům a třetí sociálním partnerům v daných oborech vzdělání. Cílem publikace je metodické a obsahové zpracování vybrané oblasti. Problematika je doplněna i některými názornými přehledy a schémata pro rychlejší orientaci v dílčích oblastech.

Autoři: Ing. Olga Kavánková, PaedDr. Josef Rydlo

Publikováno 2013

Praktické vyučování v prostředí se složitou a nákladnou technologií a zařízením ve firmě – skupina oborů 41 Zemědělství a lesnictví (41 Zemědělství a lesnictví)

Tato metodická publikace je zaměřena na profesní přípravu žáků oborů vzdělání skupiny 41 Zemědělství a lesnictví v reálném pracovním prostředí firem se složitou a nákladnou technologií. Publikace se zabývá procesem výběru vhodného sociálního partnera školy pro praktické vyučování žáků v reálném pracovním prostředí a organizačními a formálními záležitostmi nutnými pro optimální nastavení spolupráce školy a firmy.

Autoři: Mgr. Jiří Doležal, Bc. Václav Vyhnálek

Publikováno 2014

Metodické materiály pro obory Kadeřník, Kosmetické služby, Vlasová kosmetika (69 Osobní a provozní služby)

Publikace je určena učitelům středních škol skupiny oborů 69 Osobní a provozní služby, tedy oborů kadeřník, kosmetické služby a vlasová kosmetika. Je zaměřena na výuku nových trendů a na to, jak se tyto trendy promítají do požadavků zaměstnavatelů na absolventy. Součástí publikace je i dotazníkové šetření zjišťující názory zákazníků a přinášející náměty, proč a jak obdobná šetření se žáky provádět. Závěr publikace je věnován prezentaci škol a jejich žáků na veřejnosti, portfoliím a soutěžím.

Autoři: Mgr. Světlana Voborníková, Lucie Císařová

Publikováno 2015

Inspiromat pro technické obory (23 Strojírenství a strojírenská výroba, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství, 18 Informační technologie)

Publikace je zpracována jako metodický inspiromat a je určena širšímu spektru žáků a pedagogů z širšího spektra oborů. Skládá se ze tří částí zaměřených na zvýšení atraktivnosti oborů vzdělání informační technologie, hutnictví a strojírenství pro žáky středních odborných škol: 1. část je určena pro žáky prvních až čtvrtých ročníků oboru vzdělání 18-20-M/01 Informační technologie, obsahuje prezentaci Bezdrátové sítě a materiál určený pro interaktivní tabuli Aktivní a pasivní propojovací prvky; 2. část je určena pro žáky prvního ročníku oboru vzdělání 21-52-H/01 Hutník, obsahuje prezentaci Tavba železa ve vysoké peci; 3. část je určena pro žáky skupiny oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba, obsahuje materiál pro interaktivní tabuli Pilování rovinných ploch, který je určen pro žáky prvních ročníků technických oborů, dále materiál pro interaktivní tabuli Ostatní nekovové materiály pro žáky druhého ročníku 23-45-L/01 Mechanik seřizovač a prezentaci Výkresy pro žáky prvních až čtvrtých ročníků stejného oboru vzdělání.

Autoři: Josef Petr, Marian Kubala, Ing. Milena Vilímková, Ing. Petr Voborník, PhD., Mgr. Josef Ležal, Mgr. Helena Mitwallyová

Publikováno 2015

Spolupráce škol a firem v oborech vzdělání cukrář a pekař (29 Potravinářství a potravinářská chemie)

Publikace popisuje reálné zkušenosti dvou škol, SŠ hotelové a služeb v Kroměříži a SOU gastronomie a podnikání v Praze. Věnuje se především zajištění a realizaci odborného výcviku, dále aspektu technologického vybavení a také vzdělávání učitelů při využití sociálních partnerů. Publikace je určena především zástupcům škol, kteří organizují odborný výcvik (tedy např. zástupcům ředitele pro praktické vyučování), ale i přímo učitelům praktického vyučování; dále všem těm učitelům, kteří mají ambici dále se vzdělávat a zůstávat v kontaktu s rychlým vývojem technologií. Zároveň by publikaci mohli využít i zástupci zaměstnavatelů, kteří se věnují odbornému výcviku žáků nebo obecně přicházejí do styku se školským prostředím.

Autoři: Ing. Libuše Hajná, Ing. Petr Hajný, Mgr. Jana Vašinová, Ing. Zdeňka Matoušová

Publikováno 2015

Vývojové trendy textilního a oděvního oboru (Odborný inspiromat) (31 Textilní výroba a oděvnictví)

Publikace je zaměřena na profesní přípravu žáků oborů vzdělání 31 Textilní výroba a oděvnictví. Jejím cílem je poskytnout přehled o vývojových trendech v textilním a oděvním oboru. Téma bylo vybráno v součinnosti s pedagogickými pracovníky z oboru. Příručka je určena učitelům odborných předmětů teoretických i praktických. Publikace zprostředkovává vzhled do současných vývojových směrů, jejichž realizace se předpokládá v horizontu příštích let. Nabízí souhrn poznatků použitelných pro výuku žáků v současnosti i budoucnosti. Poznatky obsažené v publikaci mohou přispět ke konkretizaci RVP a jeho modernizaci na úrovni ŠVP a výuky.

Autoři: doc. Dr. Ing. Dana Křemenáková, prof. Ing. Jiří Militký, CSc., EUR ING

Publikováno 2015

Evaluační nástroje k ověřování odborných kompetencí žáků se zdravotním postižením (32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů)

Publikace je určena především učitelům žáků se zdravotním handicapem, ale využijí ji i zaměstnavatelé, kteří s těmito žáky v rámci odborného výcviku pracují. První, obecnější část se zaměřuje na problematiku tělesného postižení a na legislativní rámec vymezující oblast vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Kromě toho popisuje přístup ke vzdělávání a hodnocení žáků se zdravotními problémy. Další části se věnují dané problematice vždy s ohledem na obor vzdělání 33-52-H/01 Výrobce kožedělného zboží. Závěrečná část je věnována vytváření evaluačních nástrojů k ověření odborných kompetencí. Účelem těchto nástrojů má být nejen vyhodnocení výsledků vzdělávání, ale i poskytnutí zpětné vazby žákovi.

Autoři: Ing. Pavla Mikušková, Mgr. Kateřina Podalová, Mgr. Jiří Homola

Publikováno 2015

Jak připravit žáky na reálné pracovní prostředí. Návrh metodiky odborného výcviku (66 Obchod)

Publikace je zaměřena na profesní přípravu žáků oborů vzdělání skupiny 66 Obchod, kategorie dosaženého vzdělání H. Principy a metody obsažené v publikaci jsou demonstrovány na oboru vzdělání 66-51-H/01 Prodač. Je určena učitelům odborných předmětů a učitelům praktického vyučování. Některé části mohou využít i zástupci zaměstnavatelů, kteří mají na starosti komunikaci se školami nebo přímo výuku žáků (instruktoři), nicméně publikace cílí primárně na školy. Záměrem publikace je představit návody a příklady efektivního plánování, přípravy, realizace a hodnocení odborného výcviku, a tím dosáhnout lepší připravenosti absolventů na vstup do reálného pracovního prostředí.

Autoři: Ing. Lydia Čistá, Mgr. Mojmír Novotný

Publikováno 2015

2.10.1.2 Motivační workshopy

Tyto publikace jsou směřovány ke skupinám oborů, které jsou vysoce náročné na psychosociální charakteristiky pracovníků v těchto oborech.

Workshopy ke zvýšení motivace žáků oboru vzdělání Zdravotnický asistent k výkonu povolání (53 Zdravotnictví)

Hlavním záměrem publikace je zvyšovat motivace žáků k nástupu do zaměstnání bezprostředně po maturitě na střední škole a pomoci učitelům v jejich motivační úloze. Využitou metodou jsou náměty na workshopy, které vedou žáky k hlubšímu porozumění profesi a jejích požadavků. Cílovou skupinou publikace jsou učitelé, protože právě ti workshopy realizují a mají také možnost přizpůsobit je situaci, kolektivu apod. Publikace cílí i na samotné žáky, jejich motivovanost a přehled o profesi.

Publikace obsahuje náměty na motivační workshopy. Uveden je vždy cíl workshopu, metoda realizace a dále samotný popis workshopu (modelová situace, popis rolí účastníků apod.).

Autoři: Mgr. Naděžda Vrbatová, PhD., Mgr. Renáta Svatošová

Publikováno 2013

Motivační workshopy se žáky zaměřené na požadavky zaměstnavatelů na osobnost pracovníka v oboru (75 Pedagogika, učitelství a sociální péče)

Publikace si klade za cíl nabídnout učitelům v oboru sociální činnost několik možností, jak netradičně pracovat s žáky, aby je vhodně motivovali, aby v nich probudili zájem o studovaný obor tak, aby je studium bavilo a měli zájem uvedené kompetence získávat i vlastní aktivitou. Jedná se o workshopy, které pomáhají k získávání praktických dovedností a kompetencí potřebných k výkonu povolání v oblasti sociální péče, se zřetelem k rozvoji kompetencí komunikačních, osobnostních, sociálních a morálních, usnadňujících uplatnění absolventa oboru v praxi. Cílem workshopů je nácvik chování a jednání žáků v sebezpřítavujících činnostech, procvičení v komunikaci, práce s nonverbálním projevem a jeho zvláštnostmi.

Autor: Radka Sirotková

Publikováno 2015

2.10.1.3 Profilová část maturitní zkoušky

V publikacích popsané modely profilové části maturitní zkoušky by měly sloužit školám jako zdroj informací i jako příklad a inspirace pro přípravu vlastní profilové části maturitní zkoušky.

Profilová část maturitní zkoušky: praktická zkouška, maturitní práce a její obhajoba (18-20-M/01 Informační technologie)

Publikace je určena školám jako zdroj informací, příkladů a inspirace pro přípravu profilové části maturitní zkoušky. Zabývá se formou praktické zkoušky a maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí. Kromě obecných informací k profilové části maturitní zkoušky a jejím vybraným formám předkládá konkrétní příklady realizace těchto forem ze škol s rozpracováním organizace, hodnocení a ukázek zadání v návaznosti na ověřované kompetence.

Autoři: Ing. Jitka Svobodová – vedoucí týmu, Ing. Kateřina Raichová,

Mgr. Miroslav Řezáč

Publikováno 2015

Profilová část maturitní zkoušky: maturitní práce s obhajobou a její alternativy (33-42-M/01 Nábytkářská a dřevařská výroba)

Publikace je určena školám jako zdroj informací, příkladů a inspirace pro přípravu profilové části maturitní zkoušky. Zabývá se formou maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí ve srovnání s praktickou zkouškou a kombinací forem. Kromě obecných informací k profilové části maturitní zkoušky a jejím vybraným formám předkládá konkrétní příklady realizace těchto forem ze škol s rozpracováním organizace, hodnocení a ukázek zadání v návaznosti na ověřované kompetence.

Autoři: Ing. arch. Pavel Kraus, Jaroslav Adam

Publikováno 2015

Profilová část maturitní zkoušky: praktická zkouška (36-47-M/01 Stavebnictví – Pozemní stavby)

Publikace je určena školám jako zdroj informací, příkladů a inspirace pro přípravu profilové části maturitní zkoušky v oboru vzdělání zaměřeném na pozemní stavby. Zabývá se formou praktické zkoušky. Kromě obecných informací k profilové části maturitní zkoušky a praktické zkoušce předkládá konkrétní příklady realizace této formy ze škol s rozpracováním organizace, hodnocení a ukázek zadání v návaznosti na ověřované kompetence.

Autoři: Ing. Hana Fládrová – vedoucí týmu, Ing. Iva Buriánová, Ing. Petr Drbušek – poskytnutí podkladů

Publikováno 2015

Profilová část maturitní zkoušky (68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost)

Publikace je určena školám jako zdroj informací, příkladů a inspirace pro přípravu profilové části maturitní zkoušky. Zabývá se formou praktické zkoušky. Kromě obecných informací k profilové části maturitní

zkoušky a praktické zkoušky předkládá konkrétní příklady realizace této formy ze škol s rozpracováním organizace, hodnocení a ukázek zadání v návaznosti na ověřované kompetence.

Autoři: Ing. Renáta Humeniuková (vedoucí týmu), Ing. Jitka Nováková, Ph.D. (vedoucí týmu), RNDr. Julie Kvasnicová, Mgr. Jarmila Lavičková, Mgr. Petra Vrtělková

Publikováno 2015

Profilová část maturitní zkoušky (37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy)

Publikace je určena školám jako zdroj informací, příkladů a inspirace pro přípravu profilové části maturitní zkoušky. Zabývá se formou praktické zkoušky, maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí a kombinací forem. Kromě obecných informací k profilové části maturitní zkoušky a jejím vybraným formám předkládá konkrétní příklady realizace těchto forem ze škol s rozpracováním organizace, hodnocení a ukázek zadání v návaznosti na ověřované kompetence.

Autoři: Ing. Lenka Krylová – vedoucí týmu, Ing. Jana Benešová, Ing. Radmila Směťáková, Ing. Bc. Vítězslav Ilko, Ing. Jaroslav Vrchota

Publikováno 2015

2.10.1.4 Čtenářské dovednosti pro praxi

Tyto publikace jsou připravovány pro skupiny oborů, v nichž jsou čtenářské dovednosti více než jinde základem odborných kompetencí žáků.

Rozvoj čtenářských dovedností potřebných v praxi a při studiu vysokých škol uměleckého zaměření (82 Umění a užité umění)

Publikace přináší učitelům inspiraci k využití odborného směřování žáků při výuce čtenářských dovedností. Je tvořena dvěma částmi. Úvodní text je věnován čtenářství a čtenářské gramotnosti a jejich základním pojmům a aspektům, připojeny jsou informace o mezinárodních výzkumech v této oblasti. Druhá část obsahuje 20 pracovních listů, jejichž koncepce je založena na propojení rozvoje čtenářských dovedností žáků uměleckých oborů středních škol s texty, které jsou tematicky specifické vždy pro určitý obor vzdělání v rámci celé skupiny oborů vzdělání 82 Umění a užité umění. Jednotlivé pracovní listy jsou vždy primárně určeny pro jeden z dvaceti oborů vzdělání v rámci dané skupiny oborů.

Autoři: PhDr. Karel Starý, Ph.D. (Čtenářství, čtenářská gramotnost, čtenářské dovednosti), PhDr. Pavla Brožová (pracovní listy)

Publikováno 2013

Rozvoj čtenářských dovedností potřebných v praxi (72 Publicistika, knihovnictví a informatika)

Publikace přináší učitelům inspiraci k využití odborného směřování žáků při výuce čtenářských dovedností. Publikace je tvořena dvěma částmi. Úvodní text je věnován čtenářství a čtenářské gramotnosti a jejich základním pojmům a aspektům, připojeny jsou informace o mezinárodních výzkumech v této oblasti. Druhá část publikace obsahuje 20 pracovních listů, jejichž koncepce je založena na propojení rozvoje čtenářských dovedností žáků a dovedností odborných, protože příprava žáků škol skupiny oborů 72 je směřována ke knihovnictví a archivnictví, tedy oborů, kde je dovednost číst při výkonu povolání dovedností klíčovou.

Autoři: PhDr. Karel Starý, Ph.D. (Čtenářství, čtenářská gramotnost, čtenářské dovednosti), PhDr. Pavla Brožová (pracovní listy)

Publikováno 2014

2.10.1.5 Z praxe škol

Publikace přináší inspirativní příklady praxe středních odborných škol.

Co žádá praxe aneb jak připravit žáky pro praktický profesní život (43 Veterinářství a veterinární prevence)

Metodická publikace je určena učitelům středních škol jako podpůrný materiál pro přípravu žáků na vstup do reálného pracovního prostředí firem. Jejím cílem je poskytnout učitelům nové a inspirativní informace

pro rozvoj odborných kompetencí žáků v rámci odborné praxe. Důraz je kladen na zkvalitnění výuky, a to zejména prostřednictvím partnerství škol a zaměstnavatelů. Publikace obsahuje návrhy na zlepšení praxí u sociálních partnerů, na jejich podporu.

Autoři: Ing. Libor Heřman, Ing. Dušan Jakovljevič, MVDr. Milada Polláková, Ing. Stanislava Pospíšilová, MVDr. Marie Prokšová

Publikováno 2015

Příprava žáků ke vstupu na trh práce (34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie)

Publikace zahrnuje dva pohledy na přípravu žáků ke vstupu na trh práce: jeden z hlediska studia v oborech kategorie dosaženého vzdělání H – střední odborné vzdělání s výučním listem a L – úplné střední odborné vzdělání s odborným výcvikem a maturitou, druhý pak z hlediska přípravy žáků v oborech kategorie dosaženého vzdělání M – úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení). Publikace je určena učitelům odborných předmětů, zástupcům ředitele pro praktické vyučování a dalším zaměstnancům školy, kteří zajišťují praktické vyučování nebo se na něm jiným způsobem podílejí. Zároveň je ale tato příručka určena i sociálním partnerům školy, resp. potenciálním zaměstnavatelům absolventů v oborech vzdělání skupiny oborů 34, protože publikace poskytuje základní vhled do sociálně-pedagogických aspektů, obsahové náplně a organizace odborného vzdělávání.

Autoři: PaedDr. Jiří Cikán, Vladimír Lukeš

Publikováno 2015

Nejpoužívanější typy senzorů v průmyslové automatické výrobě (23 Strojírnoství a strojírenská výroba)

Učební materiál uvádí žáky do problematiky sensoriky formou prezentace. Soustředí se zejména na popis vlastností a praktického využití nejpoužívanějších typů senzorů. Těžiště učebního materiálu spočívá v názornosti. Prezentace obsahuje množství schémat, fotografií a příkladů využití jednotlivých typů senzorů v průmyslové výrobě. Obsahuje také návody na obsluhu konkrétních zařízení včetně úloh k procvičení. Učební materiál byl vytvořen pro žáky oboru vzdělání Mechanik seřizovač – Mechatronik (23-45-L/01), ale mohou ho využít i obory jako Elektrikář (26-51-H/01) a Elektrotechnika (26-41-M/01).

Autoři: Bc. Martin Kotek, Bc. Michal Vocilka

Publikováno 2015

Kaučuky, jejich zpracování a využití v průmyslu (28 Technická chemie a chemie silikátů)

Publikace je určena pro žáky prvního ročníku oboru vzdělání 28-52-H/01 Chemik. Seznamuje žáky interaktivní formou s informacemi o výrobě kaučuku, jeho zpracování a nejběžnějšího využití, tzn. výrobě pneumatik. Celý blok se skládá z pěti navazujících prezentací. Úvodní prezentace se věnuje původu kaučuku a kaučukodárným rostlinám. Druhá prezentace uvádí způsob zpracování kaučuku prostřednictvím míchání směsí. Třetí, čtvrtá a pátá prezentace se zaměřují na výrobu pneumatik. Publikaci je vhodné doplnit exkurzí do výrobní firmy, která upevní vědomosti nabyté při výuce.

Autoři: Ing. Emil Vašíček, Ing. Miroslav Vičánek

Publikováno 2015

Řízení jakosti (78 Obecně odborná příprava, 23 Strojírnoství a strojírenská výroba)

Publikace je určena pro žáky čtvrtého ročníku oboru vzdělání 78-42-M/01 Technické lyceum, a pokrývá učební látku předmětu kontrola a měření část řízení jakosti. Učební materiály lze uplatnit i při výkladu učební látky v oboru vzdělání 23-41-M/01 Strojírnoství v předmětu řízení jakosti. Vzhledem k rozsáhlosti tématu je koncipována jako vstupní informace, na které lze dále stavět. Publikace svým rozsahem odpovídá cca 7-10 vyučovacím hodinám. Je vhodná především pro využití k interaktivní výuce. Vzhledem k náročnosti tématu je užitečné doplnit výuku exkurzí do výrobní firmy, která prošla certifikací ISO 9000.

Autoři: Ing. Karel Kolář, Mgr. Helena Mitwallyová

Publikováno 2015

Česko-anglický a anglicko-český odborný slovník (36 Stavebnictví, geodézie a kartografie; 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika)

Česko–anglický a anglicko–český odborný slovník je určen pro skupinu oborů vzdělání 26-41-M/01 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a skupinu oborů vzdělání 36-46-M/01 Stavebnictví, kartografie a geodézie. Jeho využití je možné jak při výuce anglického jazyka, tak i při výuce odborných předmětů. Slovník se bezpochyby stane hodnotnou podporou při zlepšování odborné angličtiny ve výuce.

Autoři: Ing. Jaroslav Kukla, Ing. Dana Černá

Publikováno 2015

Učební materiál – sborník k tématu Katalýza (28 Technická chemie a chemie silikátů)

Učební materiály seznamují žáky s tématem katalýzy, bez které se dnes neobejde většina výrobních procesů a technologií. Soubor tvoří sborník k tématu katalýzy a prezentace. Sborník k tématu katalýzy poskytuje výklad tématu, je vybaven obrazovým materiálem a závěrečným testem znalostí žáka. Informace doplňuje prezentace přibližující žákům heterogenní katalýzu. Využití učebních materiálů je vhodné spojit s exkurzí na katalytické pracoviště. Soubor učebních materiálů byl původně vytvořen pro žáky oboru vzdělání 28-44-M/01 Aplikovaná chemie.

Autoři: Ing. Pavel Hrabánek, Ph.D., Ing. Dalibor Kaucký, Ph.D., Ing. Květoslava Stejskalová, CSc.

Publikováno 2015

Ověřování odborných znalostí a dovedností žáků – sbírka úloh pro truhláře (36 Stavebnictví, geodézie a kartografie)

Publikace obsahuje soubory úloh pro první až třetí ročník oboru vzdělání truhlář, které umožňují žákům kontrolu výsledků formou samostudia a procvičování svých znalostí. Soubory testů jsou prvotně členěny podle obtížnosti pro jednotlivé ročníky a dále jsou rozděleny tak, aby je bylo možno absolvovat v jednotlivých hodinách po skupinách od 15 do 20 testových otázek. Jedná se o nestandardizované otevřené úlohy, vyžadující vytvoření odpovědi žákem; zastoupeny jsou úlohy se stručnou i širokou odpovědí.

Autor: Ing. Václav Karafiát

Publikováno 2015

Dopravní prostředky, stroje pro dopravu a montáž (23-65-H/01 Strojník)

Publikace je určena pro žáky třetího ročníku oboru vzdělání 23-65-H/01 Strojník. Představuje žákům interaktivní formou jednotlivé mechanismy, jejich funkce, použití a složení. Zabývá se i principy správné údržby těchto složitých a drahých mechanismů. Publikace je koncipována jako výukový materiál, který lze použít i prostřednictvím zobrazení na interaktivní tabuli. Pro větší názornost je doplněna řadou schémat a zobrazení. Publikaci je vhodné doplnit exkurzí na stavbu, která upevní vědomosti nabyté při výuce.

Autorský kolektiv: Ing. Aleš Loveček, Zdeněk Brzobohatý

Publikováno 2015

Možnosti spolupráce školy se zaměstnavateli v oboru vzdělání autotronik (Publikace pro skupinu oborů 39 Speciální a interdisciplinární obory)

Publikace se zabývá vhodnými postupy pro realizaci praktického vyučování žáků středních škol oboru vzdělání 39-41-L/01 Autotronik jak ve školních dílnách či školním servisu, tak u zainteresovaných zaměstnavatelů. Popisuje vhodné nastavení spolupráce mezi střední odbornou školou a kooperujícími firmami či podniky v regionu. Kromě praktického vyučování, jemuž je v publikaci věnován největší prostor, se následující kapitoly věnují také možnostem mezinárodní spolupráce a vzdělávání učitelů. Přílohy obsahují vzorové dokumenty využívané při realizaci spolupráce se zaměstnavateli. Stejně jako u samotného popisu stávající praxe se i tyto vzory v přílohách mohou stát vhodným návodem nebo inspirací pro vlastní, dokonalejší řešení, které bude plně vyhovovat specifickým podmínkám školy.

Autorský kolektiv: Jiří Špička, Martin Štourač

Publikováno 2015

2.10.1.6 Mimo edice

Kráčíme Pospolu k efektivnější spolupráci škol a firem

Publikace shrnuje principy rozvoje spolupráce řešené v modelech spolupráce škol a zaměstnavatelů. Jejím hlavním smyslem je usnadnění a případné zkvalitnění aktivní spolupráce škol a zaměstnavatelů v procesech odborného vzdělávání tam, kde je tato spolupráce již určitým způsobem navázána. Zároveň přináší potenciální metodické návody a postupy v oblasti spolupráce pro subjekty, které se k navázání spolupráce teprve připravují nebo o ní uvažují.

Autoři: Ing. Taťána Vencovská, Mgr. Petr Naske, Ing. Eva Rathouská Grmelová, Ing. Filip Vencovský, PhDr. Helena Denková, Mgr. František Brož

Publikováno 2015

Prvky ECVET a jejich využití v počátečním odborném vzdělávání na národní úrovni

Publikace se snaží přiblížit Evropský systém přenosu kreditů v odborném vzdělávání a přípravě (ECVET). Přináší konkrétní ukázky praktického využití ECVET podniky a školami zapojenými do projektu Pospolu. Projekt Pospolu je prvním národním projektem, který testoval, zda a v jakém rozsahu je možné evropský systém ECVET, případně jeho vybrané principy prakticky aplikovat v České republice. Publikace představuje systém ECVET školám a zaměstnavatelům z hlediska možného přenesení osvědčených evropských postupů na národní úroveň a ukazuje jeho výhody, které spočívají především v podpoře spolupráce škol a podniků a ve zvyšování kvality i počtu stáží žáků středních odborných škol.

Autoři: Mgr. Martina Kaňáková, Mgr. Michala Čičváková.

Publikováno 2015

2.11 VZDĚLÁVÁNÍ V REGIONECH (KA2)

Tato aktivita byla zčásti realizována prostřednictvím veřejné zakázky „Zajištění vzdělávání v regionech“. S firmou BNV Consulting byla uzavřena Smlouva o zajištění vzdělávacích programů. Dodavatelem této veřejné zakázky byla firma BNV Consulting.

Vzdělávací aktivity v regionech probíhaly od ledna 2014 do konce května 2015 a celkově při nich bylo proškoleny 1332 osob.

2.11.1 Kurzy pro pedagogické pracovníky

Uskutečnilo se celkem 75 kurzů s akreditací MŠMT. Kurzy, ve kterých bylo proškoleny 663 osob, měly následující témata:

- **Podpora a rozvoj mobility na středních školách – možnosti využití ECVET** (proškoleny bylo celkem 241 osob) - Účastníci se seznámili s evropskými nástroji na podporu odborného vzdělávání a mobility žáků. Měli možnost si v praxi vyzkoušet formulaci výsledků učení prostřednictvím znalostí, dovedností a kompetencí tak, aby byly srozumitelné a hodnotitelné a vztahovaly se ke skutečným pracovním úkonům.
- **Modely spolupráce škol a firem, jejich uvedení do praxe** (proškoleny bylo celkem 139 osob) - Účastníci získali představu o využití modelů spolupráce škol a firem pro nalézání nových podnětů a plánování spolupráce. Naučili se vyplňovat popisnou šablonu.
- **Prohloubení spolupráce škol a firem v odborném výcviku, možnosti doplnění ŠVP** (proškoleny bylo celkem 109 osob) - Účastníci se seznámili s obecným modelem spolupráce škol a zaměstnavatelů. Naučili se pracovat s modulem odborný výcvik, naučili se vyplňovat šablonu pro odborný výcvik a používat ji pro zkvalitnění plánování spolupráce a jejího začlenění do ŠVP.
- **Spolupráce škol a firem v rámci odborné praxe a zapracování do ŠVP** (proškoleny bylo celkem 104 osob) - Účastníci pracovali s modely spolupráce škol a firem, s modulem praktické vyučování. Seznámili se se strukturou šablony odborné praxe a jejím využitím pro plánování spolupráce v ŠVP.

Získali podněty k úpravám ŠVP s ohledem na potřeby zaměstnavatelů v učebním plánu, profilu absolventa a učební osnově odborné praxe.

- **Možnosti zapojení sociálních partnerů do profilové části maturitní zkoušky na středních odborných školách** (proškoleny byly celkem 70 osob) - Účastníci se seznámili s podněty ke koncipování profilové části maturitní zkoušky, které byly zpracovány v publikaci Profilová část maturitní zkoušky v odborných školách. Seznámili se s modulem maturitní zkouška, strukturou šablony PMZ, naučili se využívat kontaktu se sociálními partnery při ukončování vzdělávání žáků maturitní zkouškou.

2.11.2 Vzdělávání pro pedagogické pracovníky a zástupce firem

V regionech proběhlo 25 koučování, která byla koncipována jako koučování dvojic reprezentujících spolupráci školy a firmy. Proškoleny byly celkem 207 osob a témata koučování byla:

- **jak probudit zájem žáků o odborné vzdělávání** (proškoleny byly celkem 44 osob);
- **jak rozvíjet odborné kompetence žáků tak, aby se uplatnili na trhu práce** (proškoleny byly celkem 42 osob);
- **jak rozvíjet kompetence učitelů a instruktorů pro efektivní spolupráci s partnery** (proškoleny byly celkem 44 osob);
- **jak prohlubovat spolupráci ze strany školy se sociálními partnery** (proškoleny byly celkem 54 osob);
- **jak podporovat motivaci firem k větší strategické spolupráci se školou** (proškoleny byly celkem 23 osob).

2.11.3 Semináře pro zaměstnavatele a zřizovatele škol

V průběhu této aktivity se konalo celkem 5 seminářů pro zaměstnavatele a zřizovatele škol, které proběhly formou diskusních panelů. Proškoleny při nich byly celkem 126 osob.

První dva informační semináře proběhly již v únoru 2014 a jejich účelem bylo seznámit účastníky s aktivitami a výsledky projektu a jeho směřování v dalším období, s aktuálním stavem spolupráce škol a zaměstnavatelů v rámci odborné přípravy žáků a s vizemi a představami o její budoucí podobě. Další tři semináře formou diskusních kulatých stolů se konaly v únoru a dubnu 2015 a zaměřily se na výstupy projektu POSPOLU a získání zpětné vazby k návrhům systémových změn a opatření předkládaných projektem.

Účastnili se jich zástupci NÚV, MŠMT, regionálních poboček Hospodářské komory, Svazu průmyslu a dopravy, komise sociálních partnerů projektu, ale také řada zástupců škol a firem.

Počty proškolených osob:

- 2x Využití obecných a aplikovaných modelů – 23 proškolených osob;
- 2x kulatý stůl v Brně na téma „Jak zlepšit kvalitu v odborném vzdělávání - 63 proškolených osob;
- 1x kulatý stůl v Praze na téma „Jak financovat kvalitu v odborném vzdělávání“ - 40 proškolených osob.

Diskuse s účastníky seminářů potvrdila, že zlepšení podmínek v odborném vzdělávání je významné téma, které stojí v centru pozornosti obou cílových skupin. Zástupci zřizovatelů škol i zaměstnavatelů vnímají spolupráci škol se zaměstnavateli jako velmi důležitou součást odborné přípravy žáků pro výkon vybraného povolání a uplatnění v dané profesi.

2.11.4 Pilotní ověření kurzů Instruktor a Odborník z praxe

Odborník z praxe je osoba, která vstupuje do školní výuky s cílem doplnit běžnou výuku o praktické zkušenosti, nabídnout specifické odborné poznatky a dovednosti např. formou krátkodobého kurzu, ukázky, přednášky apod. Pilotní kurz si kladl za cíl doplnit odborné znalosti těchto osob o pedagogicko-psychologický aspekt jejich působení ve škole.

Novela zákona o pedagogických pracovnících umožňuje ředitelům škol od ledna 2015 zaměstnat odborníky z praxe, aktivní umělce či trenéry, kteří neučí na plný úvazek a nemají pedagogické vzdělání, ale mohou být pro školy přínosem v rámci své odbornosti a přenosu nových poznatků z terénu do školního prostředí.

Na přelomu srpna a září 2014 proběhl pětidenní kurz **Odborník z praxe**, kterého se zúčastnilo 12 osob.

Účastníci si ujasnili, jakou roli bude hrát odborník z praxe ve výuce, jaká očekávání se na něj kladou, jaká bude mít práva a povinnosti. Seznámili se také s nejdůležitějšími tématy, která řeší současné (odborné) školství. Ujasnili si základní principy konstruktivní komunikace a rozdíl mezi vedením a řízením žáků. Účastníci si ujasnili, jak ovládnou principy, jak do fungování třídy efektivně zasahovat. Naučili se, jak stanovovat cíle učebních jednotek a jak podle cílů vybírat metody a jak plánovat výuku. Prakticky se seznámili s tím, jak lze vhodnými způsoby a metodami efektivně aplikovat do výuky znalosti a poznatky získané v praxi.

Na závěr si připravili a předvedli ukázkovou učební jednotku a získali k ní zpětnou vazbu (provedli reflexi svého vystoupení).

V březnu 2015 byl pilotně ověřen **kurz Instruktor praktického vyučování**, proškoleno při něm bylo celkem 21 osob, avšak zájem o kurz byl výrazně vyšší.

Kurz vycházel z nově připravené profesní kvalifikace NSK Instruktor.

Instruktor praktického vyučování je zaměstnanec podniku, ve kterém probíhá praktické vyučování žáků podle Smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování. Zákon o pedagogických pracovnících však instruktory mezi pedagogické pracovníky neřadí, ani neklade žádné požadavky na získání pedagogické kvalifikace. A to i přesto, že instruktor je v průběhu praktického vyučování v přímé interakci se žáky a je za ně zodpovědný.

Účastníci kurzu získali základní znalosti z pedagogiky, psychologie a didaktiky odborného výcviku, ale také se seznámili se základními pedagogickými dokumenty, platnou školskou legislativou a především se způsobem organizace praktického vyučování na odborných školách. Dozvěděli se o způsobech práce se žáky a metodikou jejich vedení, ale také s tím, jak je správně motivovat a nadchnout pro obor, jak zvládat různé výchovné situace, jak správně komunikovat se žáky vzhledem k jejich potřebám i věku, jak jednat v konfliktních situacích, ale také jak postupovat, aby se žák co nejvíce naučil. Součástí kurzu bylo také absolvování praktického nácviku během exkurze na pracovištích a samostudium, které bylo završeno odevzdáním domácí přípravy. Kurz byl zakončen závěrečným testem.

Na základě zájmu veřejnosti bylo po schválení podstatné změny projektu v červnu 2015 proškoleno 18 lektorů (většinou učitelů či vedoucích učitelů praktického vyučování), pod jejichž vedením bylo v období 20. srpna – 30. září 2015 realizováno 9 kurzů Instruktor praktického vyučování ve školách či firmách, které o něj projevíly zájem. Kurzy úspěšně dokončilo všech 83 účastníků.

Oba kurzy lze získat k dalšímu využití. Více informací naleznete zde:

- <http://www.nuv.cz/pospolu/instruktor-praktickeho-vyucovani>
- <http://www.nuv.cz/pospolu/odbornik-z-praxe-a-jeho-vyznam-v-odbornem-vzdelavani>

2.12 KOMUNIKAČNÍ PLATFORMA - MODUL POSPOLU A MODUL BURZA (KA3)

S týmem ICT expertů probíhala příprava veřejné zakázky na komunikační platformu. V rámci dohody mezi příjemcem a partnerem projektu proběhl také přesun financí do kapitoly příjemce, aby bylo následně jednodušší v době udržitelnosti ošetřit vlastnická práva k vzniklému modulu na Metodickém portálu RVP.CZ. Průběžné návrhy designu platformy byly přikládány k MZ a prezentovány průběžně věcně příslušnému oddělení.

Výběrové řízení na dodavatele zakázky bylo zrušeno a po dohodě příjemce a partnera se finance na vývoj platformy přesunuly do kapitoly rozpočtu partnera jako položka na příslušnou DPČ pro odborníky, kteří vývoj platformy v úzké součinnosti s příslušným referátem na NÚV provedou. Na podzim 2014 byla spuštěna jedna část komunikační platformy (burza.rvp.cz) - systém na zveřejňování nabídky a poptávky nejen pro školy a zaměstnavatele na Metodickém portálu. Burza byla také využita jako součást kampaně Rok průmyslu a technického vzdělávání, která byla zahájena na počátku roku 2015. Práce na modulu POSPOLU probíhaly postupně, v roce 2014 proběhly zásadní návrhy designu aplikace, příslušné grafiky, vývoj se mohl flexibilně přizpůsobit změnám v podobě výstupů projektu v jiných KA.

V roce 2015 probíhal provoz burzy, platforma byla doplněna o modul POSPOLU (pospolu.rvp.cz). Modul POSPOLU byl pilotně provozován a představen pilotním školám a zaměstnavatelům. V květnu 2015 na závěrečné konferenci byl modul spuštěn v plném provozu a zároveň společně s burzou

indikován v MZ11. Modul POSPOLU nabízí jako hlavní funkcionality – databázi výstupů projektu, katalog škol, firem a dalších sociálních partnerů, adresář zastřešujících subjektů (cechy, svazy, komory a další), vstup do konzultačního centra NÚV, online příručku Kráčíme POSPOLU a stránku se seznamem nástrojů, formulářů a šablon pro použití školami. Komunikace v rámci modulu je možná např. formou výměny inzerátů, využitím existujícího modulu DISKUSE portálu RVP.CZ, pomocí komentářů u jednotlivých stránek modulu a s využitím adresáře je možné navázat kontakty mezi aktivními subjekty na poli spolupráce škol a firem.

Od června do října probíhala příprava adresáře zastřešujících subjektů podporujících spolupráci škol a zaměstnavatelů. Bylo osloveno 298 subjektů, jimž bylo nabídnuto umístění jak v adresáři, tak v online katalogu subjektů. Byly vytvořeny soubory adresáře pro jednotlivé skupiny oborů pro účely spojení s aplikovanými modely spolupráce.

Adresář je ke stažení na <http://pospolu.rvp.cz/adresar-zastresujici-subjekty>

Plnění komunikační platformy a propagace modulu POSPOLU i BURZA probíhalo až do konce projektu. Ke konci projektu modul obsahuje v části strukturovaných výstupů 59 modelů spolupráce, 122 případových studií, 65 jednotek výsledků učení ECVET, 84 učebních materiálů, 32 publikací a také koncepční studii projektu obsahující navrhovaná opatření a doporučení. V informativní statické části obsahuje dále 3 formuláře a nástroje na podporu spolupráce škol a firem.

2.13 STUDIE A NÁVRHY OPATŘENÍ (KA3)

2.13.1 Koncepční studie s prvky duálního systému

Tato kapitola obsahuje proces vzniku výstupní analytické studie **Nové prvky duálního odborného vzdělávání podporující spolupráci škol a firem**.

Nové prvky duálního odborného vzdělávání podporující spolupráci škol a firem

Koncepční studie je analyticko-koncepční dokument, který zkoumá možnosti uplatnění prvků duálního systému odborného vzdělávání v českém prostředí – popisuje současný stav a možnosti, jak jej změnit. Podkladem studie jsou jak informace získané z pilotních partnerství projektu Pospolu, tak data získaná z dotazníkových šetření ve školách a firmách, srovnání se zahraničím zejména v německy mluvících zemích a průběžné diskuse se zaměstnavateli o jejich požadavcích na kvalifikované zaměstnance. Závěrem studie přináší návrhy opatření na zlepšení spolupráce škol a firem zaměřené na rozšíření této spolupráce a zvýšení její kvality, na zlepšení komunikace všech zainteresovaných aktérů zejména na krajské úrovni a na zvýšení atraktivity odborného vzdělávání pro mladé lidi.

Pod vedením PhDr. Violy Horské, Ing. Milana Císaře a Mgr. Petra Naske zpracovala PhDr. Olga Kofroňová, Ph.D. a kolektiv autorů: Ing. Taťána Vencovská, JUDr. Petr Jansa, Ing. Bohumil Janyš, Mgr. Martina Kaňáková, Mgr. Irena Palánová.

Odborné konzultace: PhDr. Helena Úlovcová, Mgr. Pavlína Šťastnová, Ing. Anna Juřicová

Publikováno 2015

Tvorba koncepční studie a z ní plynoucích návrhů opatření probíhala organicky v návaznosti na ostatní aktivity projektu. Klíčová témata studie se v neformální rovině objevovala na jednáních řídicího a koordinačního výboru, komise sociálních partnerů i při diskusích o koncepci veřejné zakázky pro pilotáž a pojetí aplikovaných modelů spolupráce od samého začátku projektu. Již v této době se komise sociálních partnerů usnesla, že projekt bude řešit nikoliv „zavedení duálního systému v ČR“, ale bude podporovat včlenění prvků duálního systému do existujícího systému odborného vzdělávání.

Formálně byla práce na studii zahájena ustavením tzv. „pracovní skupiny pro tvorbu nového modelu odborného vzdělávání“. Pracovní skupina se pravidelně scházela od podzimu 2013 do června 2015. V roce 2013 proběhlo několik setkání, při nichž byla témata Pospolu rozvržena do jednotlivých kapitol, nad nimiž přebrali konkrétní členové pracovní skupiny svou gesci.

Celý rok 2014 probíhal ve znamení tvorby pracovní verze studie po jednotlivých kapitolách a s tím souvisejících rešeršů, setkání s odborníky a zástupci různých zájmových skupin. Výsledkem byla pracovní verze koncepční studie, která v prosinci 2014 prošla jazykovými korekturami, aby mohla být poskytnuta k odborné diskusi.

V průběhu tvorby studie probíhala celá řada konzultací a řízených rozhovorů jednotlivých členů autorského týmu k dílčím tématům (např. k fungování středisek praktického vyučování, ke smluvním vztahům mezi firmou a žákem či k jednotlivým formám spolupráce) i k celkovému pojetí odborného vzdělávání. Kromě orgánů projektu (zejména komise sociálních partnerů) proběhla též řada individuálních jednání jak na systémové rovině - např. se zástupci Agrární komory, Svazu podnikatelů ve stavebnictví, Svazu strojírenských technologií a Svazu průmyslu a dopravy, tak na jednotkové úrovni s vedením konkrétních škol a firem (nejen těch zapojených v pilotáži).

Významnou zpětnou vazbu o realitě středního odborného školství v jednotlivých krajích získali JUDr. Petr Jansa a Mgr. Irena Palánová při návštěvách 7 krajů, v jejichž rámci proběhla setkání se zástupci příslušného krajského úřadu (odbor školství, případně též odbor regionálního rozvoje) a dalšími aktivními hráči na regionální úrovni (regionální hospodářská komora, Rada pro rozvoj lidských zdrojů atp.). Konzultace ukázaly, že přístup jednotlivých krajů k podpoře spolupráce škol a firem a souvisejícím tématům může vykazovat značné odlišnosti, které jsou kromě geografických a demografických daností a stavu optimalizace sítě škol také odrazem různých přístupů.

Sběr informací o finanční náročnosti jednotlivých modelů spolupráce probíhal v rámci pilotních partnerství jako součást zpracování vlastního modelu spolupráce. Paralelně s tím konzultovala Mgr. Irena Palánová postupy a výstupy týkající se šetření financování vlastního modelu spolupráce jednotlivých partnerství. Konzultace probíhaly zejména s účetními, řediteli škol a personalisty (manažery) podniků formou e-mailů a telefonátů. Konzultována byla zejména struktura nákladů na OV/OP, jejich vyčíslení a vyplnění do přehledových tabulek za účetní roky 2012 a 2013. Data poskytlo 90% partnerství. Zbýlých 10% subjektů ochotně poskytlo alespoň informace ke struktuře a poměru nákladů navzájem. Na základě toho byla zpracována analýza financování OV/OP ve školách a ve firmách s ohledem na specifika obou typů organizací.

Základní výstupy a výsledky byly na přelomu roku 2014/2015 prezentovány a konzultovány v rámci přípravy studie, na jednáních komise sociálních partnerů, na poradě ředitelů odborů školství KÚ, na kulatých stolech se školami, zaměstnavateli a zástupci KÚ. Na základě odezvy z těchto akcí byla na jaře 2015 dopracována studie v kap. 8 s ohledem na financování kvality v odborném vzdělávání. Finanční aspekty šetření byly dále využity při tvorbě opatření a jejich rozpracování do časového výhledu, dále při tvorbě scénářů možného vývoje odborného vzdělávání v ČR.

V období od ledna 2015 do závěrečné konference projektu v polovině května 2015 se aktivita pracovní skupiny dělila mezi tři paralelně probíhající procesy - za prvé různé formy připomínkování prosincové pracovní verze studie a s tím související dopracování jednotlivých kapitol, za druhé podrobnější rozpracování jednotlivých navrhovaných opatření z pohledu legislativy, financování a metodické podpory včetně časového rámce jejich realizace a za třetí sběr příkladů dobré praxe, které navrhovaná opatření ilustrují. Byla doplněna závěrečná kapitola obsahující navrhovaná opatření a také scénáře možného budoucího vývoje. V uvedeném období proběhly celkem tři kulaté stoly, na nichž byla podrobně prezentována zjištění studie a navrhovaná opatření. Zástupci škol, zaměstnavatelů, zaměstnavatelských svazů, zřizovatelů a odborníci na nich měli možnost připomínkovat pracovní verzi studie a vyjádřit své priority k navrhovaným opatřením. V obdobném duchu byla studie a z ní vyplývající opatření projednány též na závěrečné poradě partnerství v březnu 2015. Takto získaná zpětná vazba byla využita při dopracování studie a vyhodnocení priorit jednotlivých aktérů bylo prezentováno na závěrečné konferenci v rámci panelové diskuse k systémovým opatřením. Vyhodnocení naleznete na <http://pospolu.rvp.cz/doporuceni>.

2.13.2 Rozpracování návrhů opatření

Návrhy opatření a doporučení pro spolupráci škol a firem vycházejí ze zjištění obsáhlé koncepční studie a jsou uvedeny i v jejím závěru. Většina navrhovaných opatření vychází z potřeb praxe a praktických zkušeností, což dokládá soubor následně zpracovaných příkladů dobré praxe k jednotlivým opatřením. Uvedené příklady nejsou ovšem v dnešní době většinové a návrhy směřují k jejich posílení na systémové rovině.

V členění do čtyř priorit jsou opatření dále rozpracována dle požadavků MŠMT:

- na opatření legislativní, finanční a metodická
- barevně jsou odlišeni nositelé - příslušné resorty, kraje, zaměstnavatelé, atd.
- v neposlední řadě je navržen časový horizont možné realizace (krátkodobý, střednědobý, dlouhodobý)

V průběhu roku 2015 byla opatření a doporučení postupně prezentována, projednávána a následně na základě získaných připomínek precizována a lépe strukturována. Z příspěvků a diskusí na závěrečné konferenci projektu jasně vyplynula shoda na tom, že navrhovaná opatření jsou potřebná a žádoucí. Také se ovšem opětovně potvrdily dříve zjištěné odlišné preference různých aktérů. Realizace opatření proto vyžaduje na systémové rovině obdobnou ochotu spolupracovat a schopnost vzájemně komunikovat, jakou předvádějí dlouhodobá dobře fungující partnerství škol a firem na jednotkové úrovni.

2.13.3 Zpracování příkladů dobré praxe

V návaznosti na rozpracování návrhů opatření a jejich prezentace odborné veřejnosti bylo rozhodnuto, že vybraná opatření, která jsou již některými subjekty realizována, budou doplněna příklady dobré praxe. Mnohé z opatření podporující spolupráci škol a firem lze totiž na jednotkové úrovni konkrétní školy a firmy a při překonání často mnoha překážek realizovat, aniž by byla dosud nějak systémově podporována.

V průběhu měsíců března – května 2015 byly na základě předchozích kontaktů vytipovány školy, které na své úrovni realizují některá opatření navrhovaná projektem Pospolu jako systémová. Rozhovory se zástupci škol byly zaznamenány do standardizovaných šablon a po autorizaci se staly přílohou návrhů opatření, byly předány účastníkům konference a jsou dále prezentovány jako podpůrný argument pro potřebu zavést příslušná opatření systémově. Celkem bylo zpracováno 19 příkladů dobré praxe k 9 navrhovaným opatřením.

Výše uvedené výstupy jsou k dispozici na <http://pospolu.rvp.cz/doporuzeni> a <http://pospolu.rvp.cz/prikklady-dobre-praxe>.

2.14 PRŮVODCE FIRMY K NAVÁZÁNÍ SPOLUPRÁCE SE ŠKOLOU (KA3)

Záměrem bylo koncentrovat na relativně malém prostoru doporučení a tipy ke spolupráci se školami z pohledu firemního rozhodování.

Základem průvodce je algoritmus navázání spolupráce se školou z firemního pohledu. Ten popisuje jednotlivé kroky od předběžného formulování cílů spolupráce a možností v jednotlivých formách spolupráce přes jednání o konkrétních podmínkách (rozsah, čas, organizace, financování) až po náležitosti smlouvy (podrobný plán spolupráce a dohoda o rozdělení nákladů) a tipy, na co určitě nezapomenout (pojištění, docházka, doprava, odměny žákům). Důležitou součástí průvodce jsou odkazy na legislativu a výčet nákladů spolupráce z pohledu financí, času a administrativy.

Průvodce sloužit především manažerům firem, personalistům a účetním, ale užitečný může být i školám, jako vodítko ke komunikaci a lepší a transparentnější spolupráci s firmami.

Odkaz: <http://pospolu.rvp.cz/pruvodce-zamestnavatele>

2.15 ANALÝZA KAPACITY FIREM PRO PRAKTICKOU VÝUKU (KA3)

Na základě dat z šetření ve spolupráci se Svazem průmyslu a dopravy, které proběhlo v květnu 2015, a následné extrapolace dat z Českého statistického úřadu jsme dospěli k závěru, že firmy mají kapacitu pojmout všechny žáky na odborný výcvik a odbornou praxi, otázkou je, zda ji reálně nabídnou. Analýza byla jako pracovní materiál předána ze strany partnera projektu příjemci (MŠMT) k dalšímu využití.

2.16 ANALÝZA PROJEKTŮ IPO/GG OP VK (KA3)

Závěry analýzy projektů IPO/GG vycházejí ze 157 vytipovaných projektů z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) z oblasti podpory 1.1 – zvyšování kvality ve vzdělávání se zaměřením na spolupráci škol a firem. Na základě zvolené metodiky (analýza, komparace, časové řady) byly projekty rozděleny dle krajů. Po prostudování jednotlivých klíčových aktivit projektů a monitorovacích indikátorů byl vytipován okruh pro podrobnější sledování vývoje dat.

V rámci analýz byly prováděny kontaktní schůzky v jednotlivých regionech se zástupci krajských zprostředkujících subjektů, čímž byla vytvořena síť kontaktních osob k přímé komunikaci. Během schůzek byla diskutována témata zaměřená na poznatky spojené s řízením projektů v průběhu operačního období 2008-2014. V jednotlivých krajích byly zmiňovány pozitivní i negativní zkušenosti, které se napříč kraji opakovaly a následně byly uváděny jednotlivé postupy krajů k zmírnění, případně k eliminaci, těchto skutečností.

Setkání probíhala také přímo u jednotlivých řešitelů projektů. Na některých krajích se podařilo zorganizovat setkání i s ostatními sociálními partnery – zástupci okresní a krajské hospodářské komory, sektorové rady, paktu zaměstnanosti, vysoké školy.

Cílem bylo zjistit již existující formy spolupráce mezi školami a firmami, způsob její realizace a personálního zajištění, co školy postrádají a co by potřebovaly.

Výsledná zpráva z analýz je materiálem, který se vyjadřuje i k návrhům systémových opatření, která vycházejí z koncepční studie POSPOLU.

2.17 ZÁVĚREČNÁ KONFERENCE PROJEKTU (KA3)

Závěrečná konference projektu Pospolu s názvem Vzdělávání žáků v odborných školách ve spolupráci se zaměstnavateli úspěšně proběhla v Praze 4 v Kulturním centru Novodvorská dne 14. května 2015. Nad konferencí převzal osobní záštitu ministr školství, mládeže a tělovýchovy PhDr. Marcel Chládek, MBA, a Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Cílem společného setkání bylo vyhodnocení projektu, seznámení s jeho výsledky a s návrhy opatření. Na konferenci byli oceněni instruktoři z firem nominovaní na Cenu Pospolu pro instruktora ve firmě, nad níž převzal záštitu Svaz průmyslu a dopravy a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Odpolední panelové diskuze byly zaměřeny na systémová opatření, na způsoby dosahování kvality při spolupráci se zaměstnavateli a na zkušenosti z odborného vzdělávání v zahraničí.

Účastníci konference, která byla součástí kampaně Roku průmyslu a technického vzdělávání, se na konferenci seznámili s konkrétními výstupy projektu – koncepční studií projektu a jejími závěry, s letáky (Pospolu online, publikace Pospolu), zpravodajem, publikacemi (Kráčíme Pospolu k efektivnější spolupráci škol a firem, Instruktor 2015, Příklady dobré praxe Pospolu).

Konference se zúčastnilo 150 účastníků, kteří společně s realizačním týmem projektu vytvořili příjemnou atmosféru. Dodavatel konference UNNI Trading s.r.o. splnil všechny požadavky dle smlouvy. V průběhu června byl dokončen sborník z konference, který obsahuje příspěvky z hlavního bloku konference i z panelových diskusí včetně závěrů z diskusních sekcí a fotografií z celé akce. Zároveň byla zpracována krátká fotoreportáž jako shrnutí hlavních okamžiků a sdělení z celé konference.

Veškeré materiály z konference včetně prezentací řečníků, sborníku a fotoreportáže byly umístěny ke stažení na stránkách projektu.

Odkaz: <http://www.nuv.cz/pospolu/zaverecna-konference>

2.18 EXTERNÍ EVALUACE PROJEKTU (KA3)

Ve třetím monitorovacím období byla podle plánu zahájena příprava veřejné zakázky “Externí evaluace”. Během její přípravy proběhly konzultace s MŠMT k nastavení pravidel výběru dodavatele, zejména s odborem CERA MŠMT.

Cílem externí evaluace projektu bylo nezávislé zhodnocení výstupů projektu Pospolu a průběžná evaluace při řešení aktivit 1 a 2. Součástí evaluace byla příprava podkladů pro návrh legislativních a dalších změn vedoucích k efektivní a oboustranně přínosné spolupráci firem a odborných škol v počátečním vzdělávání. Práce evaluátorů pomohla projektovému týmu ke zkvalitnění jednotlivých

připravovaných výstupů projektu. Vybrané výsledky z externí evaluace přednesla Dr. Hartlová i na závěrečné konferenci projektu.

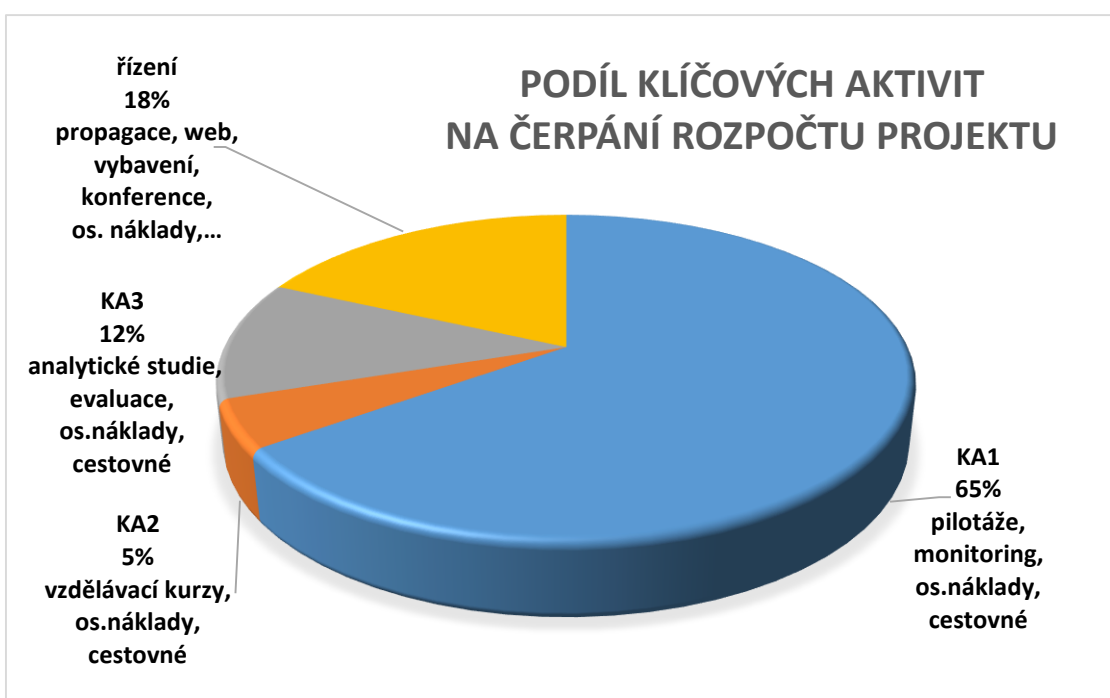
Výstupy evaluace byly předány manažerům klíčových aktivit 1 a 2, kteří je zohlednili při dalším řízení aktivity a kvality jejích výstupů. Výstupy evaluace byly dále podrobeny systematické analýze. Bylo identifikováno 9 problémových okruhů, týkajících se výstupů projektu Pospolu s návrhy na jejich řešení. Ty byly konzultovány s manažery aktivit.

2.19 FINANCOVÁNÍ VYBRANÝCH AKTIVIT PROJEKTU

Projekt byl realizován s celkovým rozpočtem 100 000 000 Kč.

MŠMT čerpalo částku z celkového rozpočtu cca 6,22 %.

Na partnera NÚV bylo poukázáno 93,78 % finanční alokace, z níž byla financována vedle nezbytných řídicích činností i expertní práce v rámci realizace klíčových aktivit a realizace služeb formou veřejných zakázek.

2.20 PŘEHLED INDIKÁTORŮ A VÝSTUPŮ

Výsledky projektu jsou soustředěny do monitorovaných indikátorů a výstupů klíčových aktivit.

Přibližuje je následující tabulka.

Název	Indikátor	Výstup	Charakter	Počet
Obecný model	ano (2)/ ne (1)	KA1	model spolupráce (1-2)	3
Aplikovaný model	ano	KA1	model spolupráce (3)	56
Ověřené modely spolupráce - pilotáž	ano	KA1	odborná zpráva (18)	16
Ověřené modely spolupráce - monitoring	ano	KA1	odborná zpráva (19)	10
Datový soubor - vlastní modely spolupráce	ne	KA3	Analýza (20)	1
Adresář asociací, svazů, komor a dalších subjektů	ne	KA3	Databáze (4)	1
Případové studie	ne	KA1	příklady dobré praxe (5)	122
Jednotky výsledků učení	ne	KA1	příklady dobré praxe (6)	65
Jednotky výsledků učení - šablona	ne	KA1	Šablona (9)	1
Učební materiály	ne	KA1	učební materiály (8; 67)	85
Dotazník kvality EQAVET	ne	KA1, KA3	Formulář (10)	1
Nástroj Plány spolupráce	ne	KA1	Šablona XLS (11) a online aplikace (12)	1
Specifikace zakomponování plánu spolupráce do dalších IS	ne	KA1	Analýza (13)	1
Přehled legislativy k oblasti spolupráce škol a zaměstnavatelů	ne	KA1	Analýza (14)	1
Slovníček pojmů v oblasti spolupráce škol a firem	ne	KA1	Přehled (15)	1
Metodika ZZ ve firmě	ne	KA1	metodická příručka (16)	1
Mezinárodní seminář ECVET	ano	KA1	vzdělávací akce (17)	1
Zpráva o implementaci ECVET	ne	KA3	Zpráva (7)	1
Metodická publikace	ano	KA1	metodická příručka (21-49, 80 a 81)	31
Kurzy a koučink	ano	KA2	vzdělávací program (50)	10
Vzdělávání pro zřizovatele, zaměstnavatele	ne	KA2	vzdělávací akce (51)	5
Workshopy	ne	KA1	vzdělávací akce (52)	30
Průvodce pro zaměstnavatele	ano	KA3	Příručka (82)	1

Název	Indikátor	Výstup	Charakter	Počet
Vzdělávací program Instruktor, Odborník z praxe	ano	KA2	vzdělávací akce, program, ověření (53)	2
Ověřování kurzů ve školách/firmách	ne	KA2	Zpráva (54)	1
Souhrnná vstupní analytická studie	ano	KA3	analytická studie (55)	1
Srovnávací analýza systémů odborného vzdělávání	ano	KA3	analytická studie (56)	1
Sekundární analýza výstupů z výběrových šetření zaměstnavatelů	ano	KA3	analytická studie (57)	1
Hlubkové rozhovory se zástupci škol a zaměstnavatelů	ano	KA3	analytická studie (58)	2
Výběrové dotazníkové šetření zaměstnavatelů	ano	KA3	analytická studie (59)	1
Plošné dotazníkové šetření ve všech středních a vyšších odborných školách v ČR	ano	KA3	analytická studie (60)	1
Výstupní analytická studie – koncepční studie	ano	KA3	analytická studie (61)	1
Soubor opatření a doporučení pro zavedení legislativních změn	ano	KA3	analytická studie (62)	1
Sborník příkladů dobré praxe	ne	KA3	příklad dobré praxe (63)	1
Analýza kapacit firem	ne	KA3	analýza (64)	1
Analýza IPO/GG OP VK	ne	KA3	Analýza (65)	1
Standard odborného výcviku ve firmě	ne	KA1	metodicko-analytický materiál (66)	1
Elektronická komunikační platforma na portálu rvp.cz	ano	KA3	webový portál (68, 69)	1
Regionální setkání	ne	KA1	vzdělávací akce (77)	7
Zpravodaj	ne	publicita	informační materiál (70)	6
Plánovací diář	ne	publicita	PR materiál (71)	1
Leták, tiskové zprávy	ne	publicita	PR materiál (72, 74)	6+9
Propagační publikace a informační publikace	ne	publicita	Publikace (73)	2
Závěrečná konference	ne	KA3	Konference (75)	1
Sborník z konference	ne	KA3	Sborník (76)	1
Diseminační seminář VŠ	ne	KA3	vzdělávací akce (78)	1
Souhrnná zpráva o projektu	ne	KA1, 2, 3	Zpráva (79)	1
celkem			133 indikátorů / 497 celkem	

3 ZAJIŠTĚNÍ PUBLICITY

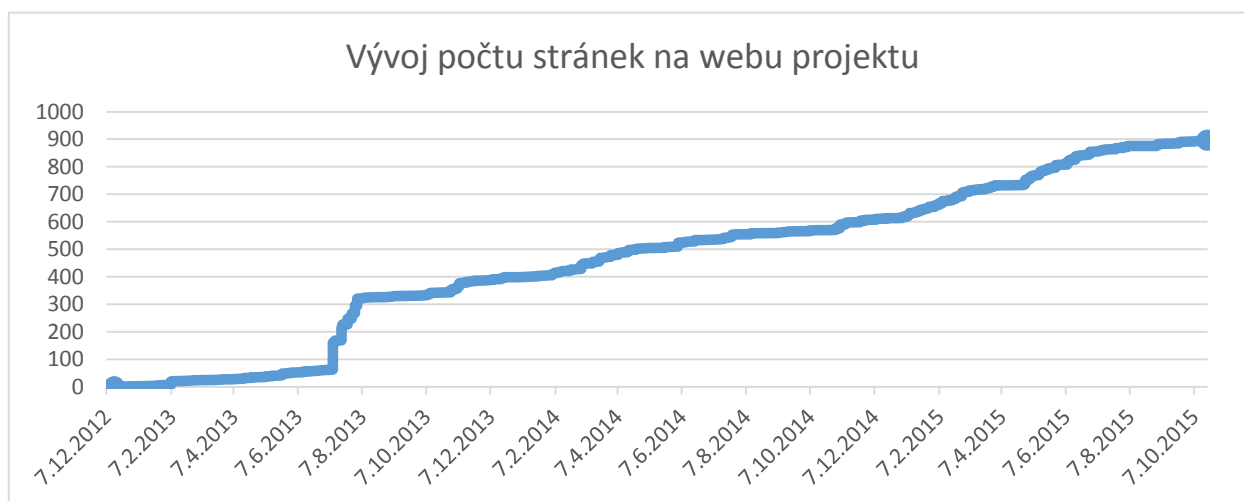
3.1 WEBOVÉ STRÁNKY PROJEKTU

	celkem
Návštěvy	258 259
Uživatelé	116 321
Zobrazení stránek	347 277
Počet stránek na 1 návštěvu	1,34
Prům. doba trvání návštěvy	0:01:33
Míra okamžitého opuštění	78,26 %
% nových návštěv	45,04 %
Počet stránek	896

Byly spuštěny 7. prosince 2012 jako subweb na webových stránkách Národního ústavu pro vzdělávání na adrese <http://www.nuv.cz/pospolu>. Zároveň byla zaregistrována doména www.projektpospolu.cz a zařízeno přesměrování z této domény na web projektu.

Na webových stránkách na adrese <http://www.nuv.cz/pospolu> (www.projektpospolu.cz) byly průběžně zveřejňovány aktuální informace o dění v projektu Pospolu.

Jeden z hlavních výstupů projektu, koncepční studie obsahující návrh nových prvků odborného vzdělávání inspirovaných duálním systémem, je k dispozici na <http://www.nuv.cz/pospolu/systemova-doporuceni>.

3.2 ZPRAVODAJ PROJEKTU POSPOLU

V projektu Pospolu jsme vydali celkem sedm [zpravodajů Pospolu](#), jejichž cílem bylo informovat školy a jejich sociální partnery o možnostech zapojení do projektu Pospolu, o aktuálním dění v projektu a také o projektových výstupech.

3.3 NOVINKY PROJEKTU POSPOLU

Zájemce o dění v projektu Pospolu jsme průběžně informovali prostřednictvím novinek, které jsme rozesílali elektronickou poštou a zároveň publikovali na webových stránkách projektu. V průběhu realizace projektu jsme rozeslali celkem 27 vydání novinek.

3.4 PŘÍSPĚVKY O POSPOLU V MÉDIÍCH

Za celou dobu trvání projektu Pospolu bylo v médiích publikováno celkem 146 příspěvků, které se o projektu zmiňovaly. Dva příspěvky byly zveřejněny v roce 2012, 65 příspěvků v roce 2013, 39

příspěvků v roce 2014 a 40 příspěvků v roce 2015. Jednalo se především o články v tištěných a on-line médiích a na portálech věnovaných vzdělávání, ale také o zprávy a rozhovory v rozhlase a televizi.

3.5 CENA POSPOLU PRO INSTRUKTORY VE FIRMĚ

Od prosince 2014 do března 2015 mohly školy a firmy nominovat firemní instruktory praktického vyučování, jejichž pedagogický přístup žáci oceňují, na Cenu Pospolu pro instruktora ve firmě. Cena byla vyhlášena ve dvou kategoriích - v kategorii 1 pro firmy a školy zapojené do projektu Pospolu a v kategorii 2 pro firmy a školy mimo něj. Záštitu nad cenou převzaly Svaz průmyslu a dopravy ČR a Ministerstvo průmyslu a obchodu, cena byla zároveň součástí kampaně Rok průmyslu a technického vzdělávání.

Celkem 21 nominovaných instruktorů bylo slavnostně oceněno na závěrečné konferenci projektu Pospolu dne 14. května 2015. Jedná se o ocenění nikoliv finanční, ale především o společenské uznání, vyjádření úcty, obdivu a poděkování všem nominovaným instruktorům za to, že dělají dobrou, smysluplnou a společensky významnou práci.

Příběhy oceněných instruktorů jsme zveřejnili ve sborníku [Instruktor 2015](#) vydaném u příležitosti závěrečné konference projektu Pospolu.

3.6 ŠÍŘENÍ PUBLICITY V RÁMCI ŠKOL ZAPOJENÝCH DO OVĚŘOVÁNÍ SPOLUPRÁCE

V průběhu realizace projektu jsme dbali také na to, aby publicitu šířila i partnerství škol a firem zapojená do pilotáže a monitoringu Pospolu. Partnerství prezentovala své výstupy s vlastním logem "Pospolu - pilotáž".

Od dubna do června 2015 pořádalo celkem sedm partnerství v různých krajích republiky regionální setkání zástupců škol a firem, při nichž byly prezentovány výstupy projektu Pospolu a zkušenosti partnerství zapojených do pilotáže a monitoringu. Pořadatelé regionálních setkání o akcích také informovali v regionálních médiích.

3.7 PLÁNOVACÍ KALENDÁŘ PRO ŠKOLY A ZAMĚSTNAVATELE

Účelem plánovacího kalendáře je usnadnit cílové skupině koordinaci spolupráce se zaměstnavateli ve všech jejích fázích. Materiál slouží také k propagaci výstupů projektu Pospolu a přináší odkazy na další zdroje informací. Nabízí konkrétní inspiraci a příklady dobré praxe na pozadí školního roku. Kalendář je použitelný i v dalších letech.

4 ZÁVĚR

Projekt ukončil činnost k 31. říjnu 2015. Byly splněny všechny plánované indikátory na podporu spolupráce mezi školami a sociálními partnery vytvořením výstupů pro školy a zaměstnavatele, které byly zveřejněny na modulu POSPOLU.RVP.CZ (komunikační platforma). Podněty z koncepční studie a seznam systémových návrhů a doporučení byl předán MŠMT. Tyto materiály se stanou podklady pro budoucí změny legislativy v této oblasti.

Je plánováno podporovat aktivity nastavené v projektu i v rámci činnosti NÚV. Půjde zejména o následující aktivity:

- (1) technická a metodická podpora pro sběr dat o spolupráci škol a firem (report z pilotních škol);
- (2) činnost konzultačního centra směrem ke školám a metodická podpora zřizovatelům (podpora činnosti konzultačního centra NÚV, zejména zodpovídání dotazů k tematice spolupráce škol a firem, propojování činnosti centra ve vazbě na platformu POSPOLU na Metodickém portálu RVP.CZ.);
- (3) koordinační činnost implementace ECVET prvků (kontinuální podpora realizace podpůrných činností ECVET v propojení na počáteční vzdělávání (kontrola ECVET jednotek ze škol, podpora vzniku sítí škol a firem);

- (4) metodická podpora školám při zavádění principů prvků duálního vzdělávání do ŠVP (kontinuální práce s modely spolupráce, dodatky školních vzdělávacích programů / plány spolupráce, komunikace s MŠMT při přípravě realizace legislativních doporučení v uvedení v praxi atd.);
- (5) kontinuální provoz komunikační platformy na rvp.cz (správa komunikační platformy rvp.cz a tvorba dat pro platformu);
- (6) příprava podkladů pro případné legislativní úpravy (kontinuální podpora a komunikace s MŠMT k tematice legislativních úprav v rámci doporučení z POSPOLU).

Děkujeme všem zapojeným školám, zaměstnavatelům, pracovníkům NÚV i MŠMT za podporu a spolupráci na řešení aktivit projektu!

Realizační tým pracovníků projektu.

Dne 26. října 2015